

SLOVENSKI NAROD.

Izšaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike.
 Iskrati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K,
 od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice,
 poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K.
 Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 394.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		v inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 480—
polletno	150—	polletno	240—
3 mesečno	75—	3 mesečno	120—
1	25—	1	40—

„Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročilna doplačati.“
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročilni vedno po nakaznici.
 Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadošeno frankovane.
 Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1'20 K

Poštnina plačana v gotovini.

Dr. Pavel Breznik:

Državna propaganda.

V Parizu, 13. maja.

Državna propaganda je propaganda za okrepitev državne misli. Dvojna mora biti državna propaganda: v državi sami med lastnimi državljani in drugič v inozemstvu med tujci. Nikdar ni bila državna propaganda vsem državam tako zelo potrebna, kakor ravno sedaj po svetovni vojni. Pred vsem je pa potrebna nova nastali državam, ki še niso urejene.

Kaj je državna propaganda v državi sami? Zbujati mora med državljani smisel in čut za državo, razumevanje, da državljani nima samo pravic, ampak tudi dolžnosti, zavest, da je član velike družbe, enega naroda, da je brat med brati. Za odrasle ima to nalogo vršiti časopisje, za nedoročene pa šola. Prvi predpogoj pa, da vrši šola to nena- vadno važno nalogo je, da so učitelji in profesorji pristaši državne ideje. Država ima pravico in sveto dolžnost, da vzgojitelje mladine, ki pripadajo katerikoli sodbi proti- državni stranki ali struji, takoj odstavi od njih mesta. Mladina je naša bodočnost in mladine si ne da- mo zastrupiti! Naravnost neverjetno je, da trpimo na primer še danes v šolah učitelje vsenemškega mišljenja (Maribor!). Kot kaki drugi uradniki bi se morda dali še uporabljati ljudje protidržavnega mišljenja, toliko časa dokler država ne dobi lastnih ljudi, a samo tam, kjer nikakor ne morejo škoditi, na noben način pa ne v šoli! To je dobro spoznala Francija in Pruska (dve tako različni državi), kjer so učitelji-komunisti bili suspendirani.

Državno propagando v šoli pa je treba pri nas šele ustanoviti. To kar zve dijak o naši državi v zemljepisnih in zgodovinskih urah, oziroma pri takozvanem »domoznanstvu« ne zadostuje. Za vzgled, kako je treba delati, nam lahko služijo Francozi. Tam se že v ljudski šoli učijo »državljanstva pouka«. Knji- ge zato so seveda prirejene otro- kovi starosti primerno. To so pove- sti prav zanimive vsebine, iz kate- rih se nauči ljubiti svoj dom in svoj narod. Ena najbolj znanih takih knjig je n. pr. Bruno: Les enfants de Marcel. Knjiga je spisana v obliki zanimivega romana iz leta 1870. In 1871. (nem.-franc. vojske) in ob- sega vse panoge javnega življenja in zgodovine, ki bi mogle otroka za-

nimati in mu vzbuditi čut ljubezni do svojega naroda. Čehi so že spo- znali, da brez »državljanstva pouka« šola ne sme biti. Praški vse- učilišni profesor Chlumsky je pre- vel Brunojevo knjigo in ta se ravno- kar uvaja v češkoslovaške šole. Če- ško Sokolstvo je spoznalo veliko važnost tega pouka in ga povsod propagira (gl. zadnje štev. Ust. Vestnika Češke Obce Sokolske). Neobhodno potrebno je, da dobimo tudi mi kakor hitro mogoče »dr- žavljanstva čitanke« za naše šole vseh vrst po francoskem načinu. Kajti če Francija, ki je že skozi sto- letja enotna in konsolidirana drža- va, ne more biti brez državljanske- ga pouka, koliko bolj ga rabi naša niti tri leta stara in neurejena drža- va.

Da pa se dvigne morala naših dijakov, bo treba tudi misliti na uvedbo pouka morale, morda ravno v zvezi z državljanskim poukom, kakor ga ima že večina držav.

To je državna propaganda v državi sami. Preidem k propagandi v inozemstvu.

Ta je le mogoča, ako je za njo ustanovljen poseben urad. Posa- mnik v tem oziru ne opravi mnogo, to mi bo vsak pritrdil, kdor je živel delj časa v inozemstvu. Naša drža- va takega urada še nima, žalibog, a bi bil neobhodno potreben. Čehi imajo v Parizu svoj pressbureau, ki so ga ustanovili že med vojno in njegov upliv se čuti: francoski listi so polni novic, daljših in krajših člankov o Čehoslovaški republiki in vsak izobražen Francoz ve, kdo so Čehoslovaki in kako je pri njih. Čehoslovaški pressbureau ima veliko zaslug, da je vzbudil zanimanje vsega sveta, ki čita francoske časni- ke, za Čehoslovaško in tako dopri- nesel svoj del k zbliznanju narodov. Istotako imajo Poljaki imenitno organizirano informacno službo v Parizu, kar se je posebno pokazalo za časa plebiscita v Šleski. Znani so ne samo v Franciji, ampak tudi v Angliji paralizirali nemško propa- gando in prepričali velesile, da je edina rešitev šleskega vprašanja le v poljskem smislu.

Naša država silno potrebuje urad za propagando v inozemstvu. Pariz bi bil edino pripravno mesto za ta urad. Treba je pred vsem, da bi ta urad informiral inozemstvo o

naših razmerah, ker se o nas vse premalo ve. Francozi se močno za- nimajo za nas, a ne morejo nikjer nič pravega zvedeti. Poimoi o Jugos- laviji, o »royaume des Serbes, Cro- ates et Slovenes« so precej nejasni. Tu je treba velikopotezne propa- gande. A še drug namen bi imel ta urad. Zavračati bi moral napade na našo državo, ki jih tu pa tam pos- snamejo francoski časopisi po itali- janskim in nemških ali pa izvirajo od drugod. Tako je na primer pri- nesel pred dobrim mesecem brezpo- membni klerikalni listič »Libre Pa- role« izpod peresa nekoga Denaisa štiri članke o Jugoslaviji, sigurno inspiriran od slovenske strani, ker je poln natančnih podrobnosti o slovenskih razmerah in ker ga je »Slovenec« pohvalno omenil. Članek se bavi z ministrom Pribičevi- čem in propagando sokolske telo- vadbe v šolah. Nisem strankar, da bi polemiziral s piscem, omenim le, da so v članku stavki, kakor »Jugo- slavija je v razsulu«, ker se propa- gira sokolska telovadba v šoli, zelo nesrečno izbrani. Ta članek je naša državi silno škodil, prvič je že brez- miselno takšne notranje prepire vleči pred svetovno javnost, dru- gič pa, če se že to stori morda iz in- teresa do stranke, naj se to zgodi na način, da se ne govori o razpadu države in tako njenemu ugledu škodi. Teden pozneje, ko je članek izšel, me je vprašal nek španski profesor, ki se je tudi udeležil med- narodnega profesorkega kongresa v Parizu, če je res, da bo naša drža- va razpadla, kakor pišejo listi... In Parizani, ki poznajo dobro So- kole od mednarodnih tekem, ki po- znajo češke sokolske legije, ki so se borile na francoski fronti, citajo na- enkrat, da bo radi njih Jugoslavija razpadla, in me sprašujejo, kako to...

Baš to je tipičen slučaj, v ka- terem bi rabili naš propagandni bureau, da popravi, kar je nesrečni članek zagrešil, in informira fran- cosko javnost, da radi takih notra- njih zadev naša Jugoslavija nikdar ne bo razpadla.

Zanimivo je, da se je v Fran- ciji pred enim mesecem ustanovil urad za francosko propagando v inozemstvu. Iz tega se razvidi, da ce- lo Francozi, ki jih vendar vse svet dobera pozna, ne morejo biti brez državne propagande. V aprilu je francoski uradni list »L'Officiel« prinesel vest, da se je poverila fran- coska propaganda v inozemstvu Daniélouju, državnemu podtajniku

v ministrstvu zunanjih del. Franco- sko časopisje je zelo zadovoljno s tem odlokom, češ, da je bilo to prav potrebno in je Daniélou pravi mož za ta posel. Pravzaprav je s tem odlokom le potrjeno, kar je že prej bilo, kajti neoficijelno je pro- pagandni odsek ministrstva zuna- njih del že prej eksistiral in Dani- élou je bil njegov šef.

Francozi so spoznali, da ne za- dostuje narodu, da je velik, da ima mogočno armado in brodoge, da mu drugi zavidajo njegovo kulturo in jo posnemajo, treba je, da doda svojemu prestižu tudi razlago, da bodo drugi narodi pa tudi lasten narod upoštevali njegovo vojaško moč in višino njegove umetniške, intelektualne in ekonomske kulture in ga radi tega ljubili ali občudo- vali.

Nemčija je dosedaj dala kras- ne primere metodične propagande. V Franciji se večkrat sliši izrek, da se je Nemčija sama ugonobila s tem, da je napovedala vojno, kajti zadostovali bi ji še deset let mira, pa bi ji njena propaganda prinesla svetovno hegemonijo, to hegemo- nijo, ki jo je utopila v morju krvi. In to je res. Nemška propaganda je delovala na ta način, da se je Nemčija povsod vrinila. Ustanovili

so se nemški klubi, društva, kolo- nije v francoski Indokiniji, celo v Straits Settlements, na Kitajskem in Japonskem, v obeh Amerikah, vsespovsod je segala nemška propa- ganda.

Sovjetska Rusija, vidno inspi- rana po Nemčiji, je tudi razumela potrebo propagande. Na eni strani Nemčija, pred vojno kakor tudi med in po vojni, na drugi strani sovjetska Rusija, nam kažejo vso neizmerno vrednost propagande.

Namen francoske propagande je jasen: ustanoviti mora nadvlado francoske misli na svetu, prepričati mora vesoljni svet, da ima Fran- cija demokratično in moralno osvo- bojevalno ulogo, ki jo izvršuje z učinkom velikih revolucionarnih idej, ki so se rodile v Franciji za rešitev človeškega rodu. Ni lahka naloga, uveljaviti pred narodi blešč francoske civilizacije, in s propa- gandnim odsekom zunanjega mini- strstva bodo morali sodelovati raz- ni drugi oddelki, predvsem trgovin- ski in kolonijalni.

Upajmo, da bo francoskemu vzgledu sledila čim prej naša drža- va in ustanovila propagandni od- sek za inozemstvo, ki ga silno nuj- no potrebuje.

Prof. V. Marinko:

Za državno ime „Srbija“.

Naša država mora dobiti enotno ime: v tem smo vsi edini. Toda katero ime? Slovenci in velik del Hrvatov se zavzema za Jugoslavijo. Drugi hočejo, da ostane pri starem imenu, ki pred celim svetom oznanja trdnost našega naroda. Samo na tretjo možnost, da bi se namreč naša država imenovala Sr- bija, pri nas redko kdo misli.

In vendar, kaj je bolj naravno kot to, da se imenuje država po tistem ple- menu, kateremu gre vodilna uloga v naši kraljevini. Država ni agregat pri-

Kakor smo že kratko poročali v so- botni številki, je občinski odbor mesta Kranja sklenil poslati petico na usta- votvorno skupščino, naj se naša država ne imenuje Jugoslavija, marveč Srbija. Ta sklep ugledne mestne občine, stor- jen z glasovi vseh v občinskem odbo- ru zastopanih strank, priča, da misel narodne enotnosti vedno globlje prodira in išče preko vseh pomislekov senti- mentalnega značaja najti na zunaj pri- meren izraz. G. prof. Marinko je nam dal na razpolago svoj govor, ki ga je imel v občinskem svetu, utemeljuje svoj predlog. Njegov govor objavljamo radi, da si g. profesor ni naš somišlje- nik. — Uredništvo.

rejenih organizmov, ampak je sama živ organizem, v katerem so vsi organi podrejeni skupni svrhi. Ena misel mo- ra navdajati vse: misel narodne enote, misel narodne veličine in moči.

Kdo pri nas vzdržuje to misel? Kdo daje naši državi, v kateri še vse vre in je vse nestalno, obilježje živenga in za življenje sposobnega organizma? Če hočemo biti pravični, moramo priznati, da ima srbsko plemo v naši državi dru- gačno poslanstvo kot mi Slovenci in Hrvati. »Ne vsakemu eno in isto, am- pak vsakemu to, kar mu greče se mi zdi pravična formula, kadar gre za raz- merje od plemena do plemena v isti državi. Supremacija srbskega plemena izvira nanj iz njegove numerične kot pa iz njegove notranje moči. Srbi niso v dobi najhujše nesreče obupali in so ob času vsesplošne zmede, ko mi nismo vedeli ne kam ne kod, imeli jasen cilj pred očmi, ki je moral tudi nas privedi do svobode. Oni so v kritičnem trenot- ku znali organizirati narodno obrambo, brez katere bi naša država ne mogla obstojati, in brez katere bi bili Slo- venci in Hrvati izročeni anarhiji in in- vaziji sosedov. V tem smislu je supre- macija srbskega plemena za našo dr- žavo blagoslov. Ona nam garantira no-

Fran Govékar:

R. U. R.

Dramatska utopija.

Svetovna vojna je najsmelejša utopi- je izpremenila v dejstva, čudeže v vsakdanjost, grotesknost v krvavo res- nost.

Kar smo čitali včasih kot najpre- drznejše plodove romantike, je postalo resnica.

Kakor ob smrti Kristovi, ko se je v jeruzalemskem templju čudežno pre- trgal zagrnjalo od vrha do tal, prav tako je svetovna vojna nam pretrgala nebroj duševnih zastorjev. Gledali smo popolne nemožnosti, navidezno fantastične živje ali realne pred seboj. Izrodki pesniške domišljije Julesa Verneja in Welsa so bili doseženi in ce- lo preseženi.

In v istino izpremenjenih nemož- nosti ter v banalnost pahnenih čude- žev je bilo toliko, da se jim nismo niti čudili več. V par letih smo se privadili ne le najneverjetnejših zločinov, psiho- loško povsem nezahišanih koalici in sovraštev, nego smo spričo večno no- vih, vsak dan strašnejših ter senzacio- nalnejših tehničnih in kemičnih izumov končno dospeli do topega spoznanja: Nil admirari! Na svetu je res že prav vse mogoče.

In pisatelji se s tem spoznanjem okorišajo. Ker se je premaknilo prav

vse, kar se je zdelo nepremično, ker se je ločilo marsikaj, kar se je videlo ne- ločljivo, ker se je toliko združilo, o čemer so prisegala stoletja, da je ne- spopljivo, ker so — metani preko vseh morij in svetovnih delov — spoznali toliko novih narodov in dežel, je pri- šel konec predvojnega uboštva literar- nih snovi. In po uresničitvi utopijah se porajajo že nove. Čez 200, 500, 1000 let bodo morda te nove utopije zopet banalna vsakdanost a rode se zopet nove, da čudežev ne bo nikdar zmanj- kalo.

Kolo novega družabnega življenja drvi v divjem mehanizmu naprej in no- si s seboj vse človeštvo. V čisti duši pa se dviga groza nad tem mehaniskim plesom, ki izpreminja človeka v delce svetovnega stroja, v telesce ali žebli- ček orjaške tovarne. Vesoljni potop tehnične umetnosti duši vsakršno du- ševnost.

Toda izpod strašnega pritiska vse nivojujoče civilizacije, čije vsakršno osebno hrabrost, genijalnost in dobroto uničujejo plodove je izkotila prav sve- totna vojna, se oglašata človeško srce in duh z glasnim protestom. Preko vse rafiniranosti tehnike mora končno vendarle znova triumfirati človek, s svojo dušo. Mora, ker sicer bo člove- štva konec.

To je hotel povedati češki pisatelj s svojo dramo R. U. R. — Orke pomenja- ja »Rossums Universal Robots«, t. j.

Rossumove tovarne za fabrikacijo vsa- kovrstnih tlačanov in tlačank.

Drama s predigro in tremi dejanji je danes češka literarna senzacija. Pr- vo jo je uprizorilo praško Narodni di- vadlo, za njim brnensko in plzensko gledališče ter jo igrajo zdaj skoraj že vsa češka gledališča.

Drama je pač nekaj povsem nove- ga, sila razburljivega ter za prenapete živce današnje publike dobrodošlo ori- ginalno dražilo. Sujet Čapkovce drame spominja na fantastične in pustolovske francoske in angleške, ameriške ali nemške romane. Po vzoru znanstvenih romantikov Vernea, Flammariona, Wel- sa, Losswita, Meyrinka, Ewersa i. p. kombinira na temelju modernih izumov tehnike, kemije in drugih ved tudi Čeh Čapek nekako znanstveno utopi- jo, ki naj kaže katastrofalnost rapidno napredujoče vede za človeštvo. Torej: Živela naravnost!

L. 1920. je veliki filozof Rossum na morskem otoku proučeval morskó živalstvo ter s kemično sintezo skušal ustvariti živo materijo ali protoplazmo. In posrečilo se mu je: izumil je bistro življenje, dasi je bila njegova pro- toplazma drugačnih kemičnih sestavin, kakor je živalska. In izumil je materijo in sestavo organov, kosti, nervov; fabriciral je umetne meduze in črve, nato še večje, kompliciraneje živali, naredil živega umetnega psa in končno je hotel fabricirati celo človeka.

Hotel je napodobiti prirodo do skrajnosti in ustvariti človeka do po- slednjega zleze, s slepim črevesom, man- dli, popkom in celo s spolskimi organi. Deset let se je mučil s to iznajdbo, a mož njegove izdelave je živel le tri dni, dasi je imel v telesu prav vse or- gane i. dr., kakor pravi človek.

Takrat pa je prišel k starcu uče- njaku inženjer Rossum, sinovec stare- ga, genijalna glava. Ko je videl, kaj počne starci, je dejal: »To je nesmi- sel narejati človeka deset let! Če ga ne izdelaš hitreje, nego priroda, se de- lo ne izplača«.

In se je spustil sam na anatomijo. Dognal je, da je človeška anatomi- ja preveč komplicirana ter da bi jo dober inženjer napravil enostavnejšo. Začel je torej anatomijo predelavati ter je eksperimentalni, kaj bi se v člo- veku brez škode izpustilo ali naredilo priprosto, a še bolje. Bil je praktičen, strašno moderen spekulant. Hotel je fabricirati delavce, a take, ki imajo najmanj potreb. Taki so namreč naj- boljši in — glavna reč! — najcenejši.

Tako je mladi inženjer Rossum končno ustvaril delavca, ki je imel v sebi le to, kar je potrebno za delo. S tem je v istini izfabriciral tlačana brez človeških stremeljenj, mehanično dovr- šenejšega, nego smo mi, s strašno inteligenco, a brez duše.

Nato je ustvaril celo nadtlačane, delavne veličane po 4 m visoke, prav-

cate »človeške« mamute. A niso se ob- nesli! Vsak hip jim je kaj počilo. Naš planet je pač premajhen za take veli- kane. Zato se je fabrikacija nadtlača- nov opustila ter so se izdelovali nada- lje le normalno veliki tlačani v dveh tipih: finejši in grobe sorte. In tovar- na jih je prodajala po vsem svetu. Bolj- ša vrsta vztraja do 20 let, da se ob- rabi.

Roboti (tlačani) imajo polt, oči, la- se, ude, vedenje, govorjenje, kakor ljudje ter znajo delati vse. Le srepo gledajo, obrazi so jim vsem enako brezizrazni in gibi so jim nekako le- seno ostri. A pes ne vzame ničesar iz njih rok ter beži. Sicer so čudoviti ta- lenti. Pisarka in ravnateljski pisarni n. pr. zna štiri jezike ter obneje kakor perfektna dama. Toda užitka ne pozna dekle nikakega, smrti ne razume in za življenje se ne briga. Roboti so zidari, uradniki itd.

V tovarni so mesila za testo. V vsakem se meša snov za tisoč robotov naenkrat; potem so tu kadri za jetra, mozgane i. dr., oddelek za kosti, pred- ilnica živcev in žil i. dr. ter končno montarna, kjer se vse montira, kakor automobile. Vsak delavec se bavi s specialnim delcem tolesa robotov. Na- zadnje so tu še sušilnica in skladišča, kjer se izdelki razvijajo docela.

(Dalje prihodnjic.)

dotakljivost našega ozemlja na zmagaj in jamci za red in mir v notranjosti. Ob času kriz in nevarnosti, ki prete vsem mladim, se ne konsolidiranim državam, je naša, da ne rečem srbska armada ti-sti jez, ob katerem si morajo vsi razdi-rajni elementi razbiti svojo glavo. Ta supremacija oborožene sile je neobhoo-poten atribut naše države in ne bo nič drugačna, če se naša država ime-nuje Eshaezija, Jugoslavija ali pa — Srbija.

Supremaciji srbskega plemena na drugih poljih narodnega življenja, kjer ni zanj dejanske upravičenosti, se bo-mo seveda upirali. Zabrati je pa ne bomo mogli s tem, da izbrisemo srbsko ime iz državnega naziva, marveč s tem, da bomo našo državo skušali urediti tak-ko, da bo vsakemu nadarjenemu držav-ljanu odprta pot do najvišjih mest na vseh poljih narodne kulture, pa naj bo doma na Kranjskem, v Liki ali v Mace-doniji. To pa je odvisno od drugih mo-mentov, ki z državnim imenom nimajo ničesar opraviti. Moje prepričanje je, da bi »Jugoslavija« z neprimerno no-tranjo ureditvijo dela Srbom več prilike za izkoriščanje »prečeno« kakor pa je bilo imeli, če se naša država imenuje Srbija, a ima tako ustavo in tak soci-alen red, da bo zajamčena popolna svo-boda razvoja vsem delom prebivalstva na celim državnem teritoriju. Državno ime je v pogledu plemenske hegemonije precej stranskega pomena in ni v tem oziru res nobenega povoda, da bi ne mogli priznati Srbije za državno ime. Če sprejmemo to ime, se nismo prene-hali biti Slovenci in se tudi proti slo-venkim interesom prav nič ne pregre-šimo. Nasprotno, položaj Slovencev na-pram skupni domovini se more s tem samo zboljšati.

Tudi kot srbski državljani ostane-mo Slovenci še vedno Slovenci, to kar smo danes, a nihče nam ne bo več oči-stil separatističnih tendenc, ako, spre-jemši srbsko državno ime, zahteva-mo za okrožja, v katerih prebivajo Slo-venci, najširšo lokalno samoupravo. Tako samouprava bo kulturni razvoj naše ožje domovine mnogo boljše ščitila kot pa »avtonomna Slovenija«, ki bi nas kulturno in etnično ločila od naci-

jonalnega debla in imela za posledico to, da bi se le iz težke ali pa sploh nikdar ne mogli pospeti do pojma veli-ke nacionalne države.

Kaj je to pojem enotne nacionalne države?

Ob času koroškega poraza pred plebiscitom so prihajale skozi Kranj srbske čete, da branijo našo severno mejo, ki je bila odprta nemškimi nava-lom. Tedaj smo stali in z navdušenjem gledali korakati te hrabre čete, da on-stran gora opravijo za Slovence krvavo delo, katerega mi nismo bili v stanu izvršiti. Čudili smo se tej srbski po-zrtvovalnosti in disciplini in je skoro ni-smo mogli razumeti. Tedaj pa je nane-sel slučaj, da sem slišal prišlušujoč mimoidoim vojniki, bese, ki so mi pojasnile, česar prej nisem mogel raz-umeti. »Glej, brate,« je govoril eden vojniki proti svojemu tovarišu, kažoč na veličastno gore, ki tvorijo slikovito ozadje našega mesta, »glej, brate, to sve je srpska zemlja!« V tem trenutku sem začutil, da za veličino naroda, ni mero-dajno suho število njegovih pripadni-kov, marveč njegov genij se razliva čez domače meje po vsem ozemlju, ko-liker ga more ljubiti, s svojim duhom objeti in s svojo srčno krvjo braniti.

Kdaj bo rekel slovenski mladenič, stoječ v Macedoniji na straži, sam pri sebi: Glej, vse to je slovenska zemlja! Kdaj bo čutil to v svojem srcu?

Razlika med dvema naziranjema je jasna. Pri nas v ospredju najožji lokalni interes, ki ubija vsak polet, tam abstrakcija od lokalnega interesa, da se vidi celina. Eden se dviga proti nebu, drugi ne more iz doline sentflorijanske.

Nad več kakor polovico naše drža-ve plava genij srbskega naroda. Tudi nas Slovence mora ta genij prešiniti, če hočemo živeti. Zato je prav, da najde izraza v državnem imenu. In če nas kdo vpraša, kaj smo, naj vsak odgo-ri: »Slovenec sem, a srbski državljan; dva vzroka, da sem dvakrat ponosen.« V tej zavesti predlagam, naj občinski odbor mesta Kranja sklene priporočiti ustavotvorni skupščini, da se naša drža-va po najmočnejšem plemenu, ki v njem prebiva, imenuje — Srbija.

J. K. S.

Pismo iz Prage.

Praga, sredi maja.

Posvetovanja, katera je imel pre-zident Masaryk zadnje tedne z zastop-niki parlamentarnih strank, da bi se informiral o njihovih potrebah in sta-tistični napram državnim potrebam, so se končala 5. t. m. Nemci, ki so bili na pripravljanje poslanca Krzpeka od-rekli daljše razgovarjanje, danes to ob-žalujejo in v nemškem tisku se čujejo glasovi, kaj naj bi Nemci storili, da bi napako popravili. Gre za dogovor s Čehoslovaki, kajti za Nemce, kakor sami priznavajo, je neizogibno potreben, pa tudi s čehoslovaške strani prihajajo glasovi, priporočajoči, da bi se Nemcem pomagalo, da bi se jih pridobilo za po-zitivno delo za Čehoslovaško republi-ko. Mnenja o tem so različna, vendar pride kmalu do novih poskusov za dogovor z Nemci. Glavna naloga polet-nega parlamentarnega zasedanja bo gospodarska konsolidacija države. Tra-jalo pa bo najbrže malo časa. Parlament reši pred vsem načrt zakona o tovar-niških svetih, mali finančni načrt in prehranjevalno vprašanje.

Parlament bo potem odgođen na je-sen in do tedaj šele smemo pričako-vati sestavo koalicijske vlade.

Izmed zborovanj političnih strank, ki so se vršila o Binkoštih v Pragi, je najzanimivejša komunistična. Gre za razkol in ustvaritev nove stranke, ka-teri se pridružijo tudi poslanci Brodecky, vodja železniških namestencev, ki nočejo imeti nobenih zvez ne z desni-co soc. stranke pa tudi ne z komunisti. Za ustvaritev stranke in za izdajo no-vega dnevnika so že izvršene priprave. Pred shodom so se komunisti obrnili v Moskvo z vprašanjem, kako stališče zavzema sovjet napram Čehoslovaški republiki. Odgovor pravi, da smatra mekovska internacionala Čehoslovaško republiko za umetni tvor, ki ne more imeti dolgega življenja, kajti na-stal je iz imperijalističnega versail-skega dogovora in temelji na nasilju. Zato bo Slovaška zopet vrnjena Ma-džarski, od katere je bila odtrgana, ka-kor hitro komunistični proletarijat premaga imperijalistično moč, ki jo je priklopila k Čehoslovaški republiki. Nobenega dvoma ni, da imata Nemčija in Madžarska v Moskvi odločilni vpliv pri presojanju situacije v Evropi in Čehoslovaški.

Politične vesti.

— Politično društvo za Kolizejski okraj ima svoj redni občni zbor v ne-deljo, 22. t. m. ob pol 10. uri dopoldne pri Novem Svetu z običajnim dnevnim redom. Želeti je polnoštevilne vde-ležbe.

— Ministrski svet. Beograd, 17. maja. Seja ministrskega sveta se je bavila najprej s komunistično akcijo za obnovo delavskega pokreta. Mini-ster za socialno politiko se bo pogajal z delavskimi zastopniki. Sindikati se bodo pristopili, kolikor se bodo bavili samo s strokovno borbo. O delavskih domih in njihovi lastnosti bo odločevalo sodišče. Nato so razpravljali o speci-jalni debati o ustavi. Proračunsko pravo parlamenta se bo zagotovilo po in-stitucijah bivše ustave kraljevine Sr-bije.

— Regent Aleksander potuje v inozemstvo. Beograd, 17. maja. Ka-ker doznava naš dopisnik, odpotuje re-gent Aleksander te dni na krajši od-mor na francosko ali angleško rivije-ro, kjer se sestane s knežinjo Jeleno. Za časa regentove odsotnosti bo vrši-la kraljevske oblasti vlada.

— Imenovanje novega vojnega mi-nistra. Beograd, 17. maja. Edini kandidat za novega ministra je ostal general Hadžić. Njegovo imenovanje se bo izvršilo pred odhodom regenta Aleksandra v inozemstvo.

— Iz seje demokrataškega kluba. Beograd, 17. maja. Danes dopoldne je imel demokrataški klub sejo, na ka-teri se je razpravljalo o rekonstruk-ciji kabineta in o notranjih stranknih vprašanjih. Govorilo se je tudi o kan-celparagrafu, toda v sled odsotnosti de-

mokrataških poslancev iz Slovenije se to vprašanje ni definitivno rešilo.

— Iz radikalnega kluba. Beo-grad, 17. maja. Radikalni klub je imel danes dopoldne sejo, na kateri je g. Pa-šić izjavil, da se mora ustavni odbor s svojim delom požuriti. Poleg tega se je razpravljalo o notranji politiki vlade in o dopolnitvi praznih ministr-skih mest.

— Komunisti in vlada. Beograd, 17. maja. Danes dopoldne so bili pred-sedniki komunistične stranke pri mini-stru za socialno politiko dr. Kukovcu, ki jim je na kratko sporočil sklep vlade glede njihovih zahtev. Zdi se, da se bodo komunisti zadovoljili z vladnim odgovorom.

— Obmejna policija. Beograd, 17. maja. V notranjem ministruvju se dela na organizaciji policije napram Madžarski. Sedež policije bo v Suboti-či. Policija bo imela nalog, da pazi na gibanje prebivalstva in predvsem, da prepreči tihotapstvo.

— Poštni minister obolel. Beo-grad, 17. maja. Minister za pošto in brzojav Miletić, ki je obolel, je odpoto-val na Dunaj k operaciji.

— Zakonska osnova o sodnikih in odvjetnikih. Beograd, 17. maja. Ožji odbor zakonodajne komisije minist-rstva pravde pripravlja zakonsko osno-vo o sodnikih in odvjetnikih. Ko bo ko-misija končala svoje pripravljavalno de-lo, se izroči isto širšemu odboru ko-misije.

— Ustanovitev delavske zbornice. Beograd, 17. maja. Na podlagi na-rebde o ustanovitvi delavskih zbornic, se bo te dni otvorila delavska zbornica v Novem Sadu za Vojvodino.

— Trgovska konferenca v Lisa-boni. Beograd, 17. maja. 26. t. m. se prične v Lisabonu interparlamentarna trgovsko - gospodarska konferenca evropskih držav. Konferenca se udeleži-ti tudi naša kraljevina, ki jo bo zastopal naš poslanik v Madridu, dr. Ante Tre-sić - Pavčić.

— Kaj se vse poroča o Vranglovi vojski. Včeraj nam je sporočil dopisnik iz Beograda, da je naša vlada dovolila generalu Vranglu prihod v Jugoslavi-jo in da se bo general s svojim štabom naselil v kakem večjem kraju naše države. Berlinski »Rulj« pa javlja iz Pariza, da so delegati ruskih organi-zacij v Parizu izročili poslaniku Ves-niču memorandum o naselitvi Vran-glove vojske v Jugoslaviji. Rusko de-legacija je vodil Tretjakov, ki je pro-sil Vesniča, naj s svoje strani stori vse, da se reši ostanek ruske vojske. Dr. Vesnič je odgovoril, da bodo Srbi sre-čni, ako bodo mogli nuditi bratom Rusom svojo pomoč. Isti list poroča iz Cari-grada, da se bo koncem maja preselil general Vrangl s svojim štabom in z vsemi ruskimi oblastmi iz Carigrada v Zagreb. Dve vesti se torej strin-jata z našim poročilom iz Beograda. Ne pa poročila lista »Deutsche Allge-meine Zeitung«, ki pravi, da se Vran-gel pogaja z Japonci za prenositev svoje vojske v oni del Sibirije, ki so ga zasedli Japonci. Sicer se pa vsa po-ročila strinjajo v tem, da se general Vrangl na noben način neče pokoriti Francozom in da hoče imeti še nadalje svojo vojsko.

— Čehi proti donavski komisiji. »Čas«, glasilo zunanjega ministra, po-roča iz Budimpešte: Donavska komi-sija je razdelila donavsko vojno brodovje takole: Tri monitorje doli Jugoslavija in tri Romunija, od osmih stražnih la-dij doli Madžarska štiri, Avstrija tri in Jugoslavija eno. Donavska komisija pri razdelitvi ni poznala čehoslovaške republike. To je nov udarec za čehos-lovaško republiko in nov dokaz, kako daleč seza koketiranje gotovih antan-tnih krogov z Madžarsko in Avstrijo.

— Poljska civilna uprava v Gornji Sleziji. »Schlesische Volkszeitung« po-roča, da je poljski vzhodni komandant prišel z organizacijo civilne uprave v vsi Gornji Sleziji.

— Italijanski zunanji minister o Gornji Sleziji. Grof Sforza je zastopni-ku »United Telegrapha« izjavil, da no-bena rešitev vprašanja Gornje Slezije ne bo uzadovoljila ne Poljakov in ne Nemcev. Antanta bo rešila to vprašanje brez vpliva in brez ozira na poljsko okupacijo. Lepa diplomatska fraza!

— Italijansko časopisje proti Pol-ski. »Corriere della Sera« proti s sank-cijami proti Korfantiyu in poljski vla-di. List pravi: Ako bi bilo treba, bi se morala Nemčija pooblastiti, da s svoji-mi četami nadomesti zavezniške čete. Tudi »Secolo« ljuto napada poljsko vlado. V glavnem zavzema Italija po-sredovalno stališče med Francijo in Anglijo.

— Italijani o francosko-nemškem razmerju. »Messaggero« poroča iz Pa-riza, da je francoska javnost v sploš-nem zadovoljstvu z razvojem dogodkov in da je le par norcev razočaranih, ki so zahtevali nadaljno zasedbo nemškega ozemlja. Javnost bi bila še bolj za-do-voljna, da je Nemčija omogočila takoj-šni odpuš v poklicanega letnika 1919. Sicer pa Francozi nadaljujejo z vojaš-ki pripravi, kakor da bi Nemčija ne bila sprejela ultimata. »Stampa« pi-še, da je merodajno francosko časopis-je vedno zahtevalo povratek nemških socializmov na vlado. »Tempe« in nje-govi tovariši bi morali sedaj s za-do-voljstvom pozdraviti razvoj nemških dogodkov. Dolžnost antante je, da oja-ča Nemčiji izpolnitev njenih težkih dolžnosti.

— Proces proti vojnim zločincem v Lipsku. »Daily Chronicle« javlja, da odpotuje general Ernest Pollock s šte-vilnimi angleškimi pričami v Lipsko, kjer se prične 23. t. m. velik proces proti vojnim zločincem.

Telefonska in brzojavna poročila.

DEMISIJA MINISTRA ZA AGRARNO REFORMO.

—d Beograd, 16. maja. Beograjs-ke »Novosti« poročajo, da bo mi-nister za agrarno reformo Uzunović odstopil in da bo prišel na nje-govo mesto kak vojvodinski radi-kalec.

IZ SEJE USTAVNEGA ODSEKA

—d Beograd, 16. maja. Danes ob 10.30 se je pričela 33. seja ustav-nega odseka. Najprej se je čitala resolucija, sklenjena na zborovanju žensk v Sarajevu. Ženske zahtevajo enakopravnost z moškimi v privat-nem in javnem življenju. Na dnevnem redu je bil člen 2 ustavnega na-sčrta, ki govori o pravicah in dolž-nostih državljana. K členu 4. so predlagali socialisti ukinitve vseh redov in odlikovanj. Večina je ta predlog odklonila. K členu 5. je do-dal poslanec Angelić nov odstavek, da preiskovalne oblasti niko-gar ne smejo zadržati v preiskoval-nem zaporu dalj kot tri mesece. Temu se je zoprtavil dr. Srskić, ki je rekel, da je v krajih, kjer so v veljavi avstro-ogrski zakoni, pred-pisano, da se mora vsakdo, ki so ga zaprli, v roku 48 ur izročiti sodi-šču. Tudi dr. Laza Marković se je protivil temu predlogu, češ, da se bo kmalu uvedel enostaven sistem, ki bo veljal za vsa kraljevino. Člen 5. je ostal, kakor je bil K členu 11., ki govori o nedotakljivosti stanov-anja državljana, se na predlog Fehima Kurbegovića sprejme v na-šo ustavo ves dotični člen ustave kraljevine Srbije iz leta 1903. Glede izvrševanja uradnih dolžnosti po-noči v zasebnih stanovanjih je pred-lagal nastopni dodatek: »Ponoči smejo policijski organi vstopiti v privatno stanovanje samo v slučaju nujne potrebe. Izvzeti so privatni prostori, ki so po svojem namenu, kateremu služijo, pristopni občin-stvu.« V razpravi so sodelovali po-slanec Dulibić, Divac, Srskić, Kur-begović in minister za konstituant-o dr. Trifković. Člen se je sprejel po stari redakciji. Člen 12. o svobodi vesti in vere se je odložil za prihod-njo sejo, ki bo v sredo ob 9. dopol-dne.

DELAVSKE BORZE.

—d Beograd, 16. maja. Minister za socialno politiko bo predložil ministrskemu svetu v odobritev no-vo uredbo o delavskih borzah, ki bo vsebovala vse važnejše odredbe glede glavnih odnošajev med delav-ci in delodajalci. Izdelana je na isti podlagi, na kateri je temeljila stara borza v Beogradu. Predvideno je osnivanje novih delavskih borz v vseh večjih mestih. Nova uredba bi stopila v veljavo s 1. junijem.

DOHODKI DRŽAVNE TROŠA-RINE.

—d Beograd, 16. maja. Dohod-ki državne trošarine, ki so bili za 11 mesecev zadnjega proračunske-ga leta proračunjeni na 124.120.819 dinarjev 35 par, so znašali v istem času 149.711.985 dinarjev 19 par. Presežek znaša torej 25.591.165 di-narjev.

SESTANEK OBČINSKIH NA-ČELNIKOV OTOKA KRKA.

—d Krk, 17. maja. Tukaj so imeli občinski načelniki in zastopni-ki otoka Krka svoj prvi sestanek po osvobođenju, da se dogovore o svojem delu in ureditvi uprave. S sestanka so bile odposlane nastop-ne brzojavke: 1. Ministru za zuna-nje stvari, Beograd. Zastopniki okraja Krka na današnjem sestanku so vznemirjeni zaradi vesti, da noče Italija izročiti naši kraljevini otoka Trstenika. Imajoč pred očmi veliko važnost Trstenika s strate-gičnega, pomorskega in ribarskega stališča, zahtevamo od vlade, naj ne popusti v tem vprašanju Italiji, temveč da naj takoj zasede Trste-nik, ki spada v upravno občino Rab. 2. Banu Hrvatske in Slavonije, Zagreb. Načelniki in zastopniki vsega otoka Krka Vas s svojega prvega sestanka po osvobođenju, zahvaljujoč se za dosedanje zavze-manje, pozdravljajo najiskrenejše ter Vam pomagamo na srce dobro-bit otoka. 3. Predsedniku konstitu-ante, Beograd. Načelniki in zastop-niki vsega otoka Krka, zbrani na svojem prvem sestanku po osvobo-đenju, zahtevajo, naj se naša kra-ljevina imenuje Jugoslavija. 4. Nj. kr. Vis. regentu prestolonasledniku Aleksandru, Beograd. Zastopniki naroda edino rešenega istrskega otoka Krka s svojega prvega se-sanka po osvobođenju navdušeno pozdravljajo Vaše kr. Visočanstvo in kraljevski dom ter polagajo v ro-ke Vašemu kralji. Visočanstvu uso-do ostalih neresenih istrskih bra-tov. — Za občino Krk dr. Brovet, za Baško Franciž, za Punat Žić, za Vrbnik Hodanič, za Malinsko

Scarpa, za Omišalj Fabjanič, za Do-brin Variola.

POLITIČNI POLOŽAJ V ITALIJI

—d Rim, 16. maja. »Times« prinašajo članek svojega dopisnika o političnem položaju v Italiji z ozi-rom na nove volitve. V članku po-udarjajo posebno veliko državniško sposobnost ministrskega predsedni-ka Giolittija ter končujejo nastop no: Zadnja tri leta soc. vrenja, ki je bilo naravna posledica svetov-ne vojne, niso omajale temeljev ita-lijske družbe ter je Italija danes premagala vse težkoče in more z zaupanjem gledati v bodočnost.

NEMČIJA MORA DO 20. T. M. IZPOLNITI POGOJE ULTIMA-TA.

—d Pariz, 16. maja. Predsednik mednarodne vojaške kontrolne ko-misije v Berlinu general Nollet in predsednik medzavezniške zrakoplovne kontrolne komisije general Mastermann sta nemški vladi na-znanila, da ima do 20. maja izpol-niti v zmislu po njej sprejete ultimata sklepe, katere so ji zavezniki naznanili v noti z dne 29. junija, ki se tičejo razorožitve, v kolikor še ni izvršena.

SESTANEK FRANCOSKEGA PREDSEDNIKA Z BELGIJSKIM KRALJEM V BRUSLJU.

—d Pariz, 16. maja. Predsed-nik Millerand je v spremstvu vojne-ga ministra Barthou dospel v Brus-elj, kjer se je sestal z belgijskim kraljem.

LLOYD GEORGE IN ZGORNJE-SLEZIJSKO VPRAŠANJE.

—d London, 16. maja. Listi po-ročajo, da Lloyd George v Parizu niso razumeli. Tudi Anglija je proti temu, da nastopi Nemčija proti Poljakom v gornjeslezijskem glasovalnem ozemlju. Zato pa je treba, da vse države spoštujejo mi-ravno pogodbo.

ANGLEŠKA NOTA FRANCIJI RADI ZGORNJE SLEZIJE.

—d London, 17. maja. V angleški noti, poslani Franciji o vstaškem giba-nju v Gornji Sleziji, se opozarja franco-ska vlada na dejstvo, da francoska ob-lastva v Gornji Sleziji očitno podpi-rjajo gibanje in da se zd, da francoska vlada podpira poljske ambicije. Nota predlaga sklicanje konference, da se posvetuje o tem vprašanju. V franco-skem odgovoru se vali odgovornost za dogodek na Nemčijo in se izraža pre-senečenje, da angleška vlada ni izra-zila v Berlinu pomislekov, kakor je to priporočil vrhovni svet. Nota zanika-je namero, siloma prideliti rudarsko ozem-lje Poljski in negira delovanje franco-skih organov na glasovalnem ozemlju v tem znanju. Vojaskega nastopa Nem-šije Francija ne bi gledala mirno. Predlog glede nove konference se od-brava, toda skliče naj se šele po otvo-ritvi francoske zbornice.

POLOŽAJ V ZGORNJI SLEZIJI.

—d Opole, 16. maja. Binkošti so vsled premikanja čet v ogroženih okrožjih gornjeslezijskega ustaške-ga ozemlja prinesle poostreitev polo-žaja. Ko so italijanske čete zapusti-le Nikolaj, so zasedli mesto polj-ski vstaši, pozneje pa so ga zopet izpraznili. Italijanske čete so iz-praznile Rybnik in Pštino in se umaknile v smeri proti Ratiboru. Iz Rybnika javljajo o nasiljih polj-skih vstašev nad nemškimi urad-niki. V Tarnovicah in Zagoržah so Poljaki vršili teror in aretirali nem-škomisleče Gornjeslezijce. V osta-lih okrožjih se položaj v bistvu ni premenil. Medzavezniška komisija je večkrat poročala, da se je položaj izboljšal, kar pa v resnici ni tako. Iz Gornje Slezije javljajo, da vla-da tam pomanjkanje živil in denar-ja. Ljudstvo je nezadovoljno in ne-mirno.

—d Opole, 16. maja. V Veli-kih Strelach so morali vstaši izpraz-niti vas Strobino. Pri tem so izgu-bili velike množine orožja. Zopet se je dogladno, da so bile nekatere ročne granate francoskega izvora. Doslej v gornjeslezijsko glasovalno ozemlje še ni došlo nobeno ojače-nje zavezniškim četam. V drugih okrožjih se položaj doslej ni izpre-menil.

KOMUNISTIČNI KONGRES V PARIZU.

—d Pariz, 17. maja. Komuni-stični kongres nadaljuje danes po-svetovanja. Sklenilo se je, da naj bo parlamentarna skupina podrejena neposredni kontroli vodstva stran-ke in da naj prejema od te navodi-la. Delegatje seinskega departe-menta so predlagali, da naj komu-nistični poslanci oddajo svoje par-lamentarne prejemke blagajnici stranke. Mnenja o tem so bila raz-lična. Proti sta govorila Frossard in Raffin-Dugens. Predlog se je od-klonil.

Volitve v italijanski parlament.

Jugoslovenska zmaga na Goriškem. — Volilni rezultati v Primorju. — Grozen fašistični teror v tržaški okolici in v Istri.

SIJAJNA ZMAGA NA GORIŠKEM.

— Gorica, 17. maja. Danes zjutraj je prišel centralni volilni urad na okrogelnem sodišču z glavnim skrutinjem. Znani so posamezni rezultati volitev v vseh 146 slovenskih občinah. Celokupno je bilo 210 volilnih občin, od teh 4 furlanskih in 14 slovenskih. Znani so dosedaj sumarični rezultati po političnih okrajih na Krasu, na Notranjskem in Tolminskem. V naslednjem podajamo statistiko:

— Iz furlanskih krajev in Brd, to je iz gradiščanskega političnega okraja, še niso znani vsi točni podatki. V desetih občinah tega okraja in Trbižu je naslednji izid: Jugoslovenci 408, it. blok 907, komunisti 845, socialisti 1743, republikanci 347 in klerikalci 456.

Ako prištejemo še te glasove goranjim, vidimo da je jugoslovenska narodna stranka priborila na Goriškem sijajno zmago. Jugoslovenci imajo 30.342 glasov, vsi ostali italijanski nasprotniki pa 15.060. Izrazito nacionalistične italijanske struje 6567, socialistične pa 6493.

Popolnoma sigurni in zagotovljeni so dosedaj trije naši mandati. Za izvoljene je smatrali: dr. Josipa Wilfana, duhovnika Ščeka in dr. Fran Podgornika. Za četrti mandat Josipa Lavrenčiča so doslej šanse zelo ugodne, kajti njegovo število še nekoliko presega celokupno komunistične glasove. En mandat dobe komunisti. (Tuntar.)

Naše ljudstvo z nestrpnostjo pričakuje razglasitve končnega izida. Brda so splošno volila jugoslovensko listino. Po dosedanjih rezultatih je zanimivo, da so socialisti - unitarci v znatni večini po furlanskih industrijskih krajih, dočim so si znali komunisti priboriti na Krasu, posebno pa v šezanskem in goriškem okraju znatne množice glasov.

Slike iz Vipave.

Zanimivo je bilo tudi volilno življenje v vipavski dolini. Po vseh vipavskih občinah so bili nabiti na hišah veliki letaki. Vipavci so izdali bojni klic: »Črna zemlja naj pogreze tega, kdor opada!« Komunisti so sprva povsod agitirali proti narodni stranki z geslom, da voditelji narodne stranke hočejo ogoljufati narod za 24 milijonov kron branilnih vlog, naloženih v Jugoslavijo. Vipavci so jim dobro odgovorili, da bi bili komunisti in socialisti že lahko rešili te vloge, ker so imeli v prejšnjem parlamentu 156 poslancev.

Volitve so bile tudi v vipavski dolini povsem mirne in disciplinirane. Vipavci so pokazali, da stoje na višku politične organizacije.

Volilni izid v mestu Gorici.

— Gorica, 17. maja. I. sekcija JNS 66, it. blok 274, kom. 51, soc. 17, rep. 94, it. ljud. str. 87.
II. sekcija JNS 61, it. blok 229, kom. 68, soc. 14, rep. 84, it. ljud. str. 32.
III. sekcija JNS 63, it. blok 186, kom. 109, soc. 20, rep. 82, it. ljud. str. 34.
IV. sekcija JNS 140, it. blok 138, kom. 118, soc. 6, rep. 91, it. ljud. str. 9.
V. sekcija JNS 47, it. blok 184, kom. 92, soc. 17, rep. 88, it. ljud. str. 36.
VI. sekcija JNS 54, it. blok 176, kom. 73, soc. 14, rep. 72, it. ljud. str. 39.
VII. sekcija JNS 174, it. blok 94, kom. 64, soc. 14, rep. 27, it. ljud. str. 10.
VIII. sekcija JNS 67, it. blok 100, kom. 63, soc. 11, rep. 36, it. ljud. str. 16. Skupaj: JNS 674, it. blok 1381, kom. 640, soc. 113, rep. 574 in it. ljud. str. 233.

Volilni izidi v drugih krajih na Goriškem.

Do sedaj so znani nastopni izidi:
— Podgora. JNS 210, kom. 273, rep. 6, it. blok 6, soc. 2.
— Sv. Lucija ob Soči. JNS 571, vse nasprotna stranke 10.
— Podbrdo. JNS 155, kom. 2, it. blok 2.
— Miren. JNS 244, kom. 76, it. blok 5.
— Renča. JNS 342, kom. 173, it. blok 3.
— Sovodnja. JNS 137, kom. 132, it. blok 1.
— Medana. JNS 129, it. blok 2, soc. 99.
— Dobrovo. JNS 202, it. blok 3, soc. 61.
— Lokavec pri Ajdovščini. JNS 217, kom. 21.
— Senožde. JNS 342, kom. 11, prazne 4, razvelj. 1.
— Postojna. JNS 499, kom. 2, it. blok 10, razvelj. 1.
— Idrija. JNS 741, kom. 67, soc. 2, it. blok 4, razvelj. 16.
— Sp. Idrija. JNS 386, kom. 4, soc. 2, it. blok 2, razvelj. 10.
— Črni Vrh. JNS 346, kom. 24, it. blok 6, razvelj. 5.
— Volško. JNS 216, it. blok 3.
— Godovič. JNS 109.
— Šempeter na Krasu. JNS 569.
— Hrenovce. JNS 547.
— Ilirska Bistrica. JNS 147, (Wilfan 140, Podgornik 7), razvelj. 1.
— Trnovo. JNS 695 (Wilfan 569, Podgornik 122, Lavrenčič 4).
— Sežana. JNS 182, kom. 121, it. blok 13, it. ljud. str. 1, razvelj. 3.
— Divača. JNS 110, kom. 7, it. blok 2, razvelj. 1.
— Trst. JNS 86, kom. 2, it. blok 76, it. ljud. str. 66, soc. 66.

— Versa. Kom. 87, it. blok 56, it. ljud. str. 23, rep. 10.
— Gradiška. Kom. 314, it. blok 52, it. ljud. str. 112, JNS 79, rep. 70.
— Vipava. 216, soc. 3.
— Podkraj pri Vipavi. JNS 211 (Wilfan 152, Šček 59).
— Kopriva. JNS 98, kom. 2.
— Stanjel. JNS 258 (Wilfan 238 preter, Podgor 20), neveljaven 1.

Izid iz Trsta.

— d Trst, 16. maja. Neoficialni definitivni rezultat v tržaškem volilnem okrožju pri volitvah v italijanski parlament je, kakor poroča jo listi, nastopen: Italijanski nacionalistični blok 15.074, republikanci 4567, socialisti 4107, komunisti 6580, jugoslovenska narodna stranka 2807 glasov. K temu rezultatu manjkajo še številke sekcije Gropada (tržaška okolica). Na ta način dobe tedaj nacionalistični blok 3, komunisti 1 mandat. Od nacionalističnega bloka so izvoljeni Banelli, Giunta in Suvich, od komunistov Bombacci.

— d Trst, 17. maja. Po novjših poročilih je rezultat v tržaškem volilnem okrožju pri volitvah v italijanski parlament nastopen. Vpisanih volilcev 44.865, oddanih glasov 31.390. Dobili so: Italijanski nacionalistični blok 15.119, republikanci 4473, socialisti 4155, komunisti 6667, jugoslovenska narodna stranka 2930 glasov.

Volilni izidi v Istri.

Dosedaj so znani, za metodo pri volitvah zelo značilni izidi:
— Pula. JNS 83, kom. 1152, soc. 413, it. blok 3246, rep. 179, it. ljud. str. 92, 3 (3 razvelj.) nšt.
— Fazana. JNS 1, kom. 2, it. ljud. str. 2, it. blok 593.
— Ližnjan. JNS 13 (vsi razvelj.), kom. 3 (12 razvelj.), it. blok 685.
— Medulin. JNS 84, kom. 18, it. ljud. str. 1, it. blok 301.
— Valtura. JNS 66, kom. 33, it. blok 88.
— Kanfanar. it. blok 422.
— Tinjan. JNS 16, it. blok 345.
— Žminj. JNS 70, it. blok 334.
— Sv. Peter v Šuml. JNS 171, it. blok 104.
— Lindar. JNS 170, it. blok 81.
— Montana. JNS 1, soc. 1, it. blok 673.
— Vodnjan. JNS 16, kom. 164, it. ljud. str. 42, rep. 36, it. blok 919.
— Bale. JNS 37, kom. 21, soc. 76, it. ljud. str. 98, it. blok 67.
— Marčana-Karnica. JNS 19, it. ljud. str. 4, it. blok 378.
— Rovinj. Kom. 959, soc. 85, it. ljud. str. 76, rep. 419, it. blok 1161.
— Poreč. It. blok: vsi glasovi.
— Motovun. JNS 2, it. blok 750.
— Umag. It. blok 640, rep. 289, it. ljud. str. 132, kom. 94, soc. 49.
— Tar. It. blok: vsi glasovi.
— Buje. It. blok 382, kom. 214, rep. 191, it. ljud. str. 157, soc. 18.
— Momjan. JNS 2, kom. 240, soc. 1, it. ljud. str. 35, rep. 4, it. blok 170.
— Črni Vrh. JNS 36, rep. 327, it. ljud. str. 29, it. blok 197.
— Koper. JNS 260, it. blok 298, it. ljud. str. 277, kom. 231, soc. 544, rep. 293.
— Piran. JNS 72, soc. 1276, kom. 1, it. blok 802, it. ljud. str. 339, rep. 194.
— Volosko. Vpisanih volilcev: 1311, volilo: 880. JNS 369, it. blok 437, soc. 24, razvelj. 30 glasov, spornih 22.
— Lovran. Vpisanih volilcev: 820, volilo: 554. JNS 205, it. blok 298, razvelj. 47.
— Podgrad. Volilcev: 554. JNS 533, it. blok 2, razvelj. 5, spornih 14.
— Hrušica. Volilcev: 554. JNS 541, it. blok 1, neveljavni 541, spornih 8.
— Materija. Volilcev: 609. JNS 606, it. blok 2, neveljaven 1.
— Tatre. JNS 260, it. blok 1, neveljaven 1.
— Jelšane. Volilcev: 457. JNS 453, it. blok 1, neveljavni 3.
— Novokračina. Volilcev: 392. JNS 389, it. blok 1, neveljavni 3.
— Mali Lošinj. JNS 51, kom. 30, it. blok 1402.
— Osor-Nerezine. JNS 16, it. blok 519.
— Veliki Lošinj. JNS 19, it. blok 291.
— Cres. JNS 136, it. blok 1668.

BOMBA V KLANCU FAŠISTOV. SKO DIVJANJE V ISTRI.

— Trst, 17. maja. V soboto so pograbil fašisti zaupnika Jugoslovenske narodne stranke in ga odvzeli kdo ve, kam. Na dan volitve se je malo pred poldnem razpočila bomba pri volišču. Ljudstvo je preplašeno zbežalo. Šele spodbujanje naših zaupnikov je spravilo volilce zopet na volišče. Sin volilnega komisarja Krizja je naskočil volilce in jim začel trgati glasovnice. Orožniki so fašistom pomagali. Ljudstvo je začelo bežati, orožniki so streljali za njimi. Dva sta ranjena.

Kako so delali sploh povsod po Istri med Jugoslovenci, kaže slučaj v Dekanih. Pridrveli so fašisti na volišče, grozili, da zažgo vso vas, ako volilci ne bodo volili italijanskega bloka. Glasovnice so trgali našim volilcem in orožniki so pomagali. Tako »svobodno« so bile binkošne volitve. V Kanfanaru je

bilo od 448 glasov oddanih za italijanski blok 445, v Buzetu od 680 za italijanski blok 600, v Sv. Vinčenatu vsi glasovi za blok. V Puli je dobila jugoslov. stranka na vseh sedmih voliščih 384 glasov, v Vodnjanu 20, v Malem Lošnju 22, v Velikem Lošnju 19.

NEBROJNA FAŠISTOVSKA NASILSTVA V TRŽAŠKI OKOLICI.

— Trst, 17. maja. V Barkovljah so začeli s čitanjem imenika šele ob pol 10. Očiten je bil namen zavlačevanja. Lepo počasi je šlo do 6. zvečer. Motili so ves čas mladi italijanski ljudje, ki niso imeli sicer nobenega pravila na volišču. Po 6. uri so zaprli dohod in ti mladi ljudje so celo napadali in pretepli volilce. Predsednik komisije je razglasil, da se ne bo več volilo. Volilci so jezno odšli. Čez čas pa je razglasil, da se bo zopet volilo. Nekaj jih je prišlo nazaj, nekaj pa ne, ker so hiše jako raztresene. — Pri Sv. Ivanu se je nastanila že v soboto tolpa fašistov in preiskala stanovanja nekaterih slovenskih družin. Grozili so Slovence, da zažgo hiše vsakomur, kdor pojde volit Jugoslovence. Volitev se je pričela šele ob 11. uri. Komisija je delala vse mogoče oviro. Veliki so v izmislicah in zvijačah ti laški ljudje! Ob 8. uri zvečer so se stali pred voliščem ljudje, ki so prišli ob 7. zjutraj. Par sto Lonjercev je moralo domov, ne da bi bili volili. — V Rojanu so pričeli čitati volilni imenik šele ob 10. uri. Za vsakega volilca so potrebovali skoro 15 minut. Zvečer so prišli mladi fašisti in začeli kričati »Fora i Ščavi!« Grozili so volilcem s palicami. Vsi ti niso mogli glasovati.

Volitve na Opčinah so se vršile v znamenju nasilja. Fašistovski razbojniki so prišli uredit volitev, pa so streljali, grozili in podili ljudi od volišča. Udrli so v volilno dvorano in razgnali komisijo. Ko se je vspostavil mir in je komisija zopet poglavala, so prišli nekaj volilcev, da so morali voliti italijanski blok. Udeležba je bila popolnoma slaba. — Na Gropadi so napadli naše volilce fašisti ter jim iztrgali volilne izkaznice in glasovnice, grozili s samokresi in se surovo zaletavali v Slovence. Velik naskok na Slovence se je izvršil trikrat. Italijanski divjaki so pretepli celo nekega 78-letnega starca. — V Trebčah so fašisti ustavljali ljudi, grozili z revolucijo in jim trgali legitimacije. — V Sv. Križu so imeli fašisti piko na župnika. Iskali so ga in ker ga niso našli, so povedali drugim, da naj nikar ne hodi na volišče, sicer se mu utegnejo pripetiti hude reči. Volilci iz Proseka so prišli volit preko gozdov. Fašisti so imeli na volilce nagovor, da gorje onemu, ki ne bo volil italijanskega narodnega bloka. Ko se je volitev pričela, je pridrvelo okoli 50 fašistov s palicami, pasjihi biči in samokresi. Zaprli so vse ceste in poglavar divjakov je imel na volilce zopet nagovor in zahteval legitimacije. Fašisti so naskočili volilce, jih napadli s palicami, biči in revolucijo ter jim jemali izkaznice. S silo so vlekli volilce na volišče in jim s silo utikali v zavitek glasovnice fašistovskega bloka. Nad sto izkaznic so oropali in polno volilcev je ranjenih. Pretepi in ropi so se vršili tudi na cestah, ki vodijo v Sv. Križ. Na proti Proseku - Opčino so raztrgali volilcem 50 legitimacij in jih pretepli. Eden je težko ranjen. Zastopniki oblasti so vse to zločinsko divjanje fašistov mirno gledali. — S takim v nebo vpjotim barbarstvom so si priborili kulturni Italijani »zmago« v Trstu in okolici.

— Trst, 17. maja. »Edinost« poroča: Volitve v Marezigah, Pobjeh, pri Sv. Antonu, Opu in Klancu vsled nezakonitih nasilstev zaprečene. — javni organi pomagajo zločincem.

V Mačkovichah gorijo štiri hiše. Več mrtvih in ranjenih.

V petek zjutraj je prišlo v Vršaru do hudega spopada med tamošnjim mučeniškim domačinom prebivalstvom in fašisti, vsled katerega je bilo aretiranih od groznikov in fašistov veliko število naših kmetov. Istega dne je prišel stotnik Valle, orožniški poveljnik, ki je posredoval pri predpolskem spopadu v Vršaru, s kamijonom orožnikov v Herake in se napotil v hišo kandidata jugoslovenske stranke Herake. Herak je bil, kakor znano, pred kratkim po nedolžnem zaprt. Ko so sosedje videli orožnike okoli njegove hiše, so se začeli zbirati, predvidevali, da ga nameravajo zopet odvleči v zapor. Prišlo je do majhne praske med orožniki in kmeti, toda Heraku se je posrečilo pomiriti razjarjeno ljudstvo, nakar je stotnik Valle zapustil vas. Medpotoma je bil baže lahko ranjen v roko. Vaščani so se medtem razšli in v vas se je vrnil mir. Toda ob 11. zvečer je kar naenkrat prihrumela v vas močna četa orožnikov in v jokovih iz Poreča pod povelitvom omenjenega stotnika, ki je dal aretirati 32 oseb. Zjutraj je nato privozil v vas tovorni avtomobil, poln fašistov, ki so vse hiše požgali. Po dovršenem požigu v Herakih, so fašisti požgali tudi bližnje soto Taljana. Nesrečno ljudstvo se je razbežalo in poskrilo po gozdovih. Enaka nasilja se zode tudi drugod po Porečini. Posameznim kmetom se požigajo hiše in kupača vino iz sodov Poreški zapor so polni naših ljudi. Veliko jih je zaprtih tudi pri poreških fašistih.

POLITIČNO DRUŠTVO »EDINOST« PROTESTIRA PROTI FAŠISTOVSKEMU TERORJU.

— d Trst, 16. maja. Politično društvo »Edinost« je še pred binkoštnimi prazniki poslalo ministrskemu predsedniku Giolittiju nastopno protestno brzojavko:

Ministrski predsednik Giolitti, Rim.

Podpisano politično društvo »Edinost« se obrača naravnost na Vašo ekscelenco, da takoj in z vso energijo ukrenete potrebne korake; zakaj protislovanske strahovane v Istri zavzema že katastrofalno obseg. Krajevna oblastva ne podvzemajo ničesar, da bi strahovanje preprečila ali kaznovala.

Fašistovske organizacije pustošijo vso deželo z namenom, da bi preprečile Slovanom vršitev volilne pravice. Vidnejše osebe, zlasti duhovniki in učitelji so izven zakona in se brez usmiljenja preganjajo. Velikemu številu izmed njih so fašisti preiskali stanovanja in jih tudi osebno preiskali, jim opustošili stanovanja, sežgali pohištvo, odnesli listine ter povzročili, da so se te osebe zlostavljale. Fašisti tudi lovijo slovanske glasovnice in grozijo osebam z ubojstvom. Pretijo, da bodo razdejali cele vasi. En duhovnik in en kmet sta bila iz svojih bivališč ne ve se kam iztirana. Posrebno težki čini te vrste so se izvršili v Dekanih, Koprju, Opu, Sv. Petru na Piranščini, Črnem kalu, Kringji, Kaldjeru in Puli.

Z ogorčenjem protestiramo in zahtevamo takojšnje posredovanje države oblasti, preden pride do skrajnih posledic.

Za politično društvo »Edinost«: Wilfan.

Kako so fašistovski komisarji vodili volitve.

Iz Hudejužne (Podbrdo) nam pišejo o volitvah: Ne morem povedati s kakšnim veseljem in navdušenjem so se pripravljali naši fantje in moške, da na dan volitev vsi kot eden z lipovo vejico pokažejo, da so sinovi Slave. 14. t. m. so se sestala v Hudižužni volilna komisija, ki je imela nalogo, da že pred volilnim dnem pripravi vse potrebno. Že pri sestavi komisije ni šlo vse gladko. Tri člane je imenovala občina, potem pa je bil od civ. komisarijata na vsako volišče poslan takozvani volilni komisar (večinoma fašisti) s svojim tajnikom, ki je imenoval zopet tri člane. Teh šest članov je volilni predsednik komisije. Komisar je hotel komisijo zmešati tako, da bi lahko delal z njo kar bi hotel, pa se mu to ni posrečilo. Bili smo veseli, ko smo izvedeli, da so v komisiji sami zavedni ljudje, pa dobili so nas na drug način. Ne morem popisati svojih občutkov, ko smo v nedeljo zjutraj gledali vozove, okrašene z lipovimi vejami, na katerih so sedeli naši volilci, mladi fantje, zreli moške in sivi starčki. Kako navdušenje! Ne verjamem, da je od vseh ostalo doma 10. Bili smo vsi prepričani, da bo uspeh sijalen. Volitev bi se morala pričeti ob 7. zjutraj, ali komisar - fašist je zavlekel volitev do pol 12. ure. Nobeno protestiranje ni nič pomagalo. Komisar je zahteval od volilcev poleg izkaznice tudi še druge listine, daši je bilo predpisano, da izkaznica zadostuje, ako člani komisije volilca poznajo. Izpraveval je potem komisar stare moške, katerega dne so rojeni in ako mu niso takoj odgovorili natančno, je kratkoma izkaznico raztrgal, ka naši volilci niso mogli voliti. Kmalu se je razvidelo, da je komisar poslan k nam samo z namenom, da uniči naše glasove. Na vse mogoče načine je sekiral volilce, tako da jih je od 452 prišlo na vrsto do 5. ure popoldne samo 156. Ob 5. je pa kratkoma prekinil glasovanje. Komisija je zamen protestirala, mu kazala zakonik, da do 5. volijo po abecednem redu, od 5. do 10. zvečer pa mešano. Komisar je izjavil, da se voli samo do 5. ure, od pete naprej pa volijo le še oni, ki so ostali v dvorani. Da jih ni bilo v dvorani, za to so poskrbeli orožniki, ki so volilce suvali s puškinih koptim, da ne smejo v dvorano. In tako so se končale volitve ob 5. popoldne, daši se na stotine ljudi ni prišlo na vrsto. Kar verjeti niso mogli, da je kaj takega mogoče. Ko so videli, da se prevarani in da vse lepe besede nič ne izdajo, so odšli žalostni in nemirni, s stisnjenimi pestmi proti domu. Moški so kleli, ženske so jokale. Vse gorje suženjstva je izlito nad nami! Kakor čujemo, je bilo slično tudi na raznih drugih voliščih.

— d Rim, 16. maja. Po »Tribunu« bodo volitve v Italiji najbrže takole izpadle: Stranke, združene v bloku, bodo dobile 240 do 285 mandator, nacionalistični blok 20 do 35 mandator, socialisti 90 do 100 mandator, ljudska stranka 90 do 107 mandator, komunisti 13, republikanci 15, Nemci in Slovani 10 mandator.

— d Trst, 17. maja. Snočni »Piccolo della Sera« prinaša dolgo poročilo o volitvah v italijanski parlament pod naslovom »Volitve so se v kraljestvu vršile brez incidentov in ob veliki udeležbi volilcev«. Razni podnaslovi pa se glasijo: »Hudi izgredi v občinah ob Vezuvu«.

»Žrtve«, »Novi krvavi spopadi«, »Spopadi v pokrajini Puglia, mrtvi in ranjeni«, »Spopadi in pretepi s palicami v Malocchiiu«. Pod temi podnaslovi poroča »Piccolo della Sera«, da je v občini Cerignola v provinci Bari prišlo do prave bitke med fašisti in komunisti, bilo je več mrtvih in ranjenih. V Palu del Collo so se spopadli fašisti in socialisti, več ranjenih; v Trinitafole in socialisti mrtvi in en fašist hudo ranjen, več oseb lahko ranjenih itd.

— d Milan, 16. maja. Včerajšnji večer in noč sta potekla navzlic živahnemu vrvenju brez posebnih dogodkov. Volilna udeležba v mestu je znašala 74 odstotkov, računajo s tem, da si je v Milanu, zlasti v središču mesta, priboril nacionalistični blok več glasov kakor socialisti. Kandidat, ki je dobil največ glasov, je Mussolini, ustanovitelj fašizma. V predmetjih kakor tudi v pokrajini Pavia so dobili najbrž socialisti in katoličani večino. Nacionalisti in fašisti so tu v manjšini. Najslabša udeležba je bila v Rimu, kjer je prišla na volišče le polovica volilnih upravičencev.

— d Viareggio, 17. maja. Pri spopadu socialistov s fašisti sta bili dve osebi ubiti, več je ranjenih.

— d Koper, 16. maja. Tukaj so se spopadli komunisti in fašisti. Mrtva sta dva fašista, dva komunisti in en karabinjer.

— d Cremona, 17. maja. V nedeljo zvečer so komunisti v predmetjih streljali več ur iz pušk na fašiste. Policija je vzpostavila red. Štiri osebe so težko ranjene, sedem pa lahko.

— d Rim, 17. maja. V krogih konstitucionalne stranke vlada mnenje, da ji je zagotovljena zmaga v volilnem boju, ker računajo s tem, da bodo ostanki oddanih glasov to pot znatno večji, kakor so bili pri volitvah leta 1919.

— d Trst, 17. maja. Volilni rezultat v Rimu je glasom poročil tukajšnjih listov nastopen: Nacionalistični blok 29.198, republikanci 6490, socialisti 15.727, ljudska stranka 10.322, komunisti 3937 glasov.

— d Rim, 16. maja. Največja udeležba pri volitvah je bila v Bonu, in sicer 80 odstotkov. V Trstu in na Goriškem je znašala udeležba 75 odstotkov. Najbližja udeležba je bila v Rimu in Napolju, kjer je volilo le 43 oziroma 44 odstotkov volilnih upravičencev. O končnem rezultatu volitev, ki se ne bo mogel objaviti pred soboto, še ni nič gotovega.

Iz naše kraljevine.

— »Hlahol« v Zagrebu. Na binkoštno nedeljo ob 17. je mnogostevlino občinstvo sprejelo praški »Hlahol«. Navzoči so bili: župan Heinzel v imenu vlade, poverjenik dr. Tugomir Alaupović, v imenu češkoslovaške komisije predsednik banski svetnik dr. Bosanac, češkoslovaški nadkonzul Para, armijski poveljnik general Hadžić, šef generalnega štaba polkovnik Nedlić, zastopniki obeh Sokolov in pevskega društva »Kolo«. Vojaška godba je svirala češkoslovaško himno, goste pa so pozdravili župan Heinzel, dr. Bosanac, prof. Grünwald in general Hadžić. Zavrhuvali se je podpredsednik »Hlahola« g. Motejl. Gostje so odšli skozi spalno občinstva v prostore »Kola«. V ponedeljek ob 12. je bil svečan banket za 300 oseb. Predsedniku Masaryku se je odposlala hrvaška brzojavka, regenti Aleksandru pa češka. Popoldne so gostje na Mirogoju posetili grobove narodnih velikvnanov. Zvečer je bila v gledališču slavnostna predstava Muserskega »Borisa Godunova«. Pri predstavi je bil navzoč tudi ban. Davl je položil »Hlahol« lavorov venec na Strossmayerjev prsni kip v akademiji. Sprejem »Hlahola« bi bil veliko impozantnejši, ako bi bila znana ura prihoda. »Hlaholova« matineja se je odgodila na praznik sv. Rešnjega telesa. Dne 18. je bil velik vokalni koncert »Hlaholov«.

Neodrešena domovina.

— Za vzgled Jugoslovenom ob Adriji stavijo italijanski listi prof. Musonija v Čedadu, ki je kandidat v demokratskega bloka in bo zastopal beneške Slovence, med katerimi je rojen. Na shodu je govoril obširno o potrebi beneških Slovencev, ki so bili vedno zvesti čuvarji italijanske meje in so se odlikovali tudi v zadnji vojni. Ti beneški Slovenci dajejo dober vzgled novim 400.000 jugoslovenskim državljanom, da je za nje sreča, da so se pridružili veliki italijanski družini, kajti Italija ni tiranica za narode, kakor je bila Avstrija, marveč je nepristranska mati, ki skrbi za vse svoje sinove ne glede na jezik in rod. Prof. Musoni nam je vzorec, kako Jugoslovenci si hoče vzgojiti Italija. Taki pa naši ljudje ne čujejo biti. Beneški Slovenci imajo italijanske šole, občinske urade in drugo, vse je italijansko, samo v cerkvi, pa še to ne povsodi, je še nekaj slovenskega! Italija je skrbna mati. ... Kako britka ironija! Kako hubezno dela ta mati te dni z Jugoslovenci ob Adriji! ...

Fr. Zupan in S. Santel. G. Vavpotič ima troje velikih portretov, a g. Kambič več simpatičnih pokrajin. Ugaja zelo kitar Napotnik. Tudi g. Gaspari in A. Zupanc sta zastopana. Poset razstave je poveljen. Pripominjamo, da bo pisal strokovno oeno za naš list vseučiliški profesor dr. Vojeslav Mole. Treba bi bilo, da prouči javnost natančneje o nekaterih novejših stremljenjih sodobne umetnosti. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 12. in od 15. do 18. popoldne.

— Glasbena Matice. Koncert hrvatskega zbora Lisinskega se definitivno vrši v torek 24. maja t. l. v union-ski dvorani v Ljubljani. Vstopnice za preznameniti koncert odličnih jugoslovanskih pevcev in bogatega jugoslovanskega sporeda se že prodajajo. Izvajale se bodo samo izvirne jugoslovanske skladbe skladateljev: Konjovića, Plamenca, Josefovića, Lhotke, Lajovića, Zganca, Bajića, Deva, Žirovnika in Mokranjca.

— Poročilo o koncertu Glasbene Matice priobčimo vsled pomanjkanja prostora jutri, ker smo o glavni skušnji že itak obširno poročali.

— Pevski zbor »Glasbene Matice«. Danes, v sredo, dne 18. t. m. pevska vaja, za ženski zbor ob 7. u. za moški zbor ob 8. zvečer. Vsi! Odbor.

— Pevski zbor »Ljubljanskega Zvonca«. Danes ob 7. zvečer ženski, ob pol 8. moški zbor. Ker se nastopi bližajo, ne zamujajte vaj! Odbor.

— Recitacijski večer g. Silvestra Škerla prireditelja literarne sekcije. Preporoda v četrtek, 19. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. Na vsporedu Zupančič (Pesem mladine, Manom Jos. Murna Aleksandrova) in Podbevšek (Dan v poklicu na kolodvoru, Izumitelj na zemlji, Električna žoga). Vstopnina prosta. Radovoljni prispevki za pokritje stroškov se hvaležno sprejemajo.

— Ilustriran list »Plamen«. Pravekar je izšla 9. številka tega edinega slovenskega ilustriranega lista, ki se je že dobrodušoma udomačil v naši javnosti. Prinaša zanimive slike, med temi sliko sedanjega predsednika deželne vlade za Slovenijo dr. Baltića po risbi prof. S. Santla. Nadalje na prvi strani štiri slike, ki predločujejo razdeljene mostove na Reki pod režimom Dr. Annunzia in dve slike o razdeljanju Narodnega doma v Sv. Ivanu pri Trstu, ter druge zanimive slike. Vsebinska te številke je nastopna: I. Zorec: Zmote in konec gđ. Pavle (nadaljevanje); V. F. Jelenc: Jugoslovansko dobrovoljstvo IV.; V. tihih večerih, I. Albrecht: Iz dnevnika mrkega človeka (pesmi). Iz serije »Ženinov naše Koprnice« predstavljajo R. Murnik šestega ženina, Laha Bestiuzzo. Nadalje sledi: Ksaver Meško: Pogovor in M. Kunčič: Poslednji pozdrav (pesmi); D. Inkiostr: Kapital in delo v zvezi z jugoslovansko dekorativno umetnostjo z več slikami; K. S. Meško: Indski motiv (pesem); vk.: K novemu povišanju poštnih pristojbin; Nove knjige, politična kronika, razne vesti in slednjič »Moderni poetični komitec iz zbirke ultramodernih poetov. Pod črto nadaljuje I. S. Orel svoj kriminalni roman »Pasti in zanke«, ki postaja čedalje bolj zanimiv in zanimiv. Ilustriran list »Plamen«, ki se čedalje bolj priporoča po svoji vsebini in zanimivih slikah, se naroča pri upravi v Ljubljani, Kongresni trg 19 in stane za četrt leta K 86, za pol leta K 72. Novi naročniki lahko dobe še vse že izišle številke.

Sokolstvo.

— Tel. društvo Sokol v Ljubljani ima 29. maja svojo javno telovadbo na prostoru š. k. »Mirije«. Zjutraj ob 8. h se pričnejo skušnje moškega in ženskega naraščaja, članov in članice, popoldne ob pol 4. uri pa javna telovadba. Vspored obsega 11 točk, katere vsebujejo telovadni material za vsesokolski zlet leta 1922 v Ljubljani. Pokazale se bodo po saveznem tehničnem odboru sestavljene vaje za moški in ženski naraščaj in proste vaje članov in članice, sestavljene od br. dr. Murnika. Na orodju nastopi več vrst, vzorna vrsta pa na visoki bradli. Javni nastop zaključilo bo 16 izbranih telovadk, ki bodo izvajale krasno sestavo »Po jezercu«. Zvečer ob 8. uri se vrši na vrtu »Narodnega doma« in v telovadnici veselica. Pri dopoldanski skušnji, popoldanskem nastopu in pri večerni veselici sodeluje celotna godba dravske div. oblasti pod osebnim vodstvom g. dr. Čerina.

— Širša seja gospodarskega odseka Ljubljanskega Sokola se vrši v četrtek 19. t. m. ob 20. v običajnih prostorih.

— Sokolska legitimacija in znak. Sokolski Savez je razposlal vsem župam in društvom naročene legitimacije in znake. Pozivljamo vse brate in sestre, da si pri svojih društvih nabavijo

vsa legitimacije, ker brez teh ne bodo mogli reflektirati na kakšno ugodnost pri vožnji na zlete itd. Društva, ki še niso naročila legitimacije, naj jih takoj naroče pri svoji župi. Glede znakov ponovno opozarjamo na pravila o nošnji znaka ter pozivljamo vse brate in sestre, da strogo pazijo na izvrševanje teh pravil.

— Spominska knjiga VII. vsesokolskega zleta v Pragi leta 1920, zvezek I., je izšla ter se naroča pri Sokolskem Savezu v Ljubljani. Prvi zvezek stane 25 č. K. Denar se mora poslati naprej.

— II. pokrajinski sokolski zlet v Osijeku. Vedno bolj se bliža čas, ko poletimo v Osijek, vsled česar pozivljamo vsa društva in župe, da se neumorno pripravljajo za zlet, ki bo za Sokolstvo velikega pomena. Pozivljamo vsa društva, da zbirajo neumorno zletne fonde, da s tem omogočijo vsem telovadcem udeležbo na zletu. Župe naj čimprej javijo število udeležencev. Pokrajinski zlet v Osijeku je za pripravo za vsesokolski zlet v Ljubljani v avgustu 1922, vsled česar nismo nitič manjkati. Proste vaje za zlet v Osijeku so jako lahke, vsled česar moramo zahtevati tem večjo točnost. Začetniki jim naj zlasti posvetijo največjo prihodnost, ker so predpriprava za vaje vsesokolskega zleta v Ljubljani.

Društvene vesti.

— Društvo slušateljev jurid. fakultete v Ljubljani si je pretekli mesec nabavilo iz čistega dobička plesa, prirejenega dne 7. februarja t. l., od članarine ustanovnih in podpornih članov pa vsled izredno visokih cen in po ter raznih daril strokovno knjižnico, ki manjkajo knjig niti daleko ne zadostuje. Ker se je na lanskoprošno odzval eden ljubljanski odvjetnik in poslal društvu knjige, so obračala društveni odbor ponovno na vse pravnike in drugo občinstvo s prošnjo, da bi odstopili društvu strokovne knjige ali brezplačno ali pa vsaj proti odškodnini.

— Zadruga kleparjev, instalatorjev, krovcev in kotlarjev v Ljubljani je imela 12. t. m. ustanovni občni zbor. Volitve, katere je vodil magistratni komisar g. dr. Riko Fux, se je udeležilo 23 mojstrov iz Ljubljane in okolice. V odbor so bili soglasno izvoljeni: Načelnik: Jakob Babnik, instalater. Podnačelnik: Ivan Jeranič, klepar. Odborniki za mesto: Jakob Fligl, klepar. Anton Pičman, klepar. Anton Ganjar, klepar in instalater. Josip Pospišil, klepar. Franjo Lončar, klepar in instalater. Odborniki za okolico: Wostner Ivan, klepar in instalater v Mostah. Justin Primož, klepar. Glince. Knez Anton, klepar, Glince. Namestniki: Ivan Križnar, krovce, Ljubljana. Franc Ferjan, krovce, Illova. Pregledniki: Emil Ecker, klepar in instalater. Teodor Korn, klepar, instalater in krovce. Tajnik: Viktor Fligl. Delokrog zadruge je Ljubljana mesto in Ljubljana okolica.

— Strokovna zadruga zidar-skih mojstrov Slovenije v Ljubljani ima svoj II. redni občni zbor v nedeljo, dne 22. maja 1921 ob 10. do popoldne v mali dvorani mestnega doma v Ljubljani. Pri nesklepnosti se vrši eno uro pozneje s sledečim sporedom: 1. Branje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Ponovno potrdilo določene sprejemnine. 3. Določitev zadrugne doklade za 1921. 4. Slučajnosti. Prosi se, da se člani zanesljivo udeležijo tega občnega zbora. Valentin Accetto, načelnik.

Turistika in sport.

— Češki planinci na Gorenjskem. Delegata Čehoslov. tur. društva g. dr. Dvorsky in dr. Paul sta v družbi zastopnika Slov. plan. društva posetila tudi Gorenjsko ter obiskala Sv. Križ nad Jesenicami. Z restavracije »Planina«, kjer sta se ustavila, se jima je nudil lep razgled in pregled naših planin, njihovo pozornost je zlasti vzbujala krasna flora, predvsem pa znamenite goliske narčise. G. dr. Dvorsky je dober poznavalec naših planin, ki je prebil pred vojno svoje počitnice večinoma v naših gorah. Nadejamo se, da bo g. dr. Dvorsky sedaj zopet često naš mili gost.

— Izletniki in turiste na Golico opozarjamo, da si je restavracija »Planina« pri Sv. Križu nad Jesenicami uredila prenočišča in je s tem ustrezno oskrbljena, ki prihajajo z večernim vlakom na Jesenice. Pot do Planine ni naporna in je vsekakor prijetnejša prenočiti v svežem gorskem zraku kot v dimastih Jesenicah. Za osiguranje prenočišča se priporoča sporočiti po dopisnici na naslov: Restavracija »Planina«, Sv. Križ nad Jesenicami.

— Goriška podružnica SPD vabi svoje člane na sestanek 20. t. m. ob 20. v klubovo sobo kavarne Zvezda, kjer bo poročal predsednik o sklepih jugoslovanskih in čehoslovanskih turistovskih društev. Vsakega planinca bo zanimalo zvedeti, da se hoče tudi v planinstvu uvesti enotnost med vsemi slovanskimi državami. Odbor.

— Praška Slavia v Ljubljani. 21. in 22. t. m. poseti Ljubljano znamenita praška Slavia. Njeno moštvo sestoji iz najglasovitejših čeških igralcev, mnogi od njih so večkratni internacionalci. Poslednjič je bila Slavia v Ljubljani leta 1912. Njen nastop je bil takrat za Ljubljano družaben dogodek. Poraziti je mogla takrat Ilirijo z 10 : 0. Slavia igra po tkmah z Ilirijo se v Splitu in najbrže tudi v Beogradu in Zagrebu.

— Izid nogometnih tekem v Sarajevu. Predvčeršnjim se je vršila nogometna tekma med zagreb-

skim gradjanskim športnim klubom in sarajevskim športnim klubom, ki se je udeležilo mnogobrojno občinstvo. Takoj početkom se je pokazala premoč Zagrebčanov. Izid je bil 5 : 1 v korist Gradjanskega. Včeraj je bila revanšna tekma, ki je bila zelo živahna ter se je končala s 5 : 0 v korist Zagrebčanov. Izid v polčasu je bil 2 : 0.

— S. S. K. Šparta sklicuje sestanek vseh članov na 19. maj ob 20. pri Novem svetu. Udeležba dolžnost.

Iz ustavotvorne skupščine.

— d Beograd, 17. maja. 31. redni sestanek ustavotvorne skupščine je otvoril redsednik dr. Ribar ob 16.40. Po raznih formalnostih je zbornica prešla na dnevni red: Podrobna razprava o ustavnem načrtu. Poročevalec poslanec dr. Laza Marković je prečital prvo poglavje ustave. Prvi je govoril musliman poslanec dr. Alif Hadžikadić, ki je poudarjal pogoje vladnega ustavnega načrta glede naziva naše države. Imamo enotno državo, nimamo pa enotnega imena. Dokazoval je, kako se je v vseh naši preteklosti vršilo delo za ustvaritev te države in narodno ujedinenje. Velika misel narodnega edinstva se je pojavila okoli srede 18. stoletja, ko so se naši do tedaj razdrojeni književniki zblizali in delali za isti cilj. Ta misel se je polegoma razvijala in prišla v nadaljnjem poteku do polne sile. Dala je vsemu narodu značaj edinstva. Pogoj za razvoj jugoslovanske misli se je videl že v času delovanja Primoža Trubarja v drugi polovici 16. stoletja. V tem gibanju se je pojavila jugoslovanska misel, ki se je pozneje razvijala tudi v Dalmaciji, posebno v Dubrovniku. Pozneje je prišel Gaj, ki je imenoval naš narod Jugoslovane. Proti so se borili Srbi (Miletić) in Hrvati (Starčević). Pojavila sta se Velika Hrvatska in Velika Srbija, toda najboljši sinovi naroda so se vendar zbirali vedno okoli imena Jugoslavija. Potem sta prišla Strossmayer in Skerlec. Jugoslovansko ime je prišlo do polne veljave s prihodom kralja Petra na prestol. Muslimani v Bosni so za jugoslovansko ime, za odstranitev antagonizma med Srbi in Hrvati ter za vedno večje združenje v en sam narod. Vendar pa muslimani radi težkega položaja in resnega časa ne bodo glasovali proti imenu, kakor ga predlaga vlada. Odločili so se težkega srca proti

svojemu prepričanju, da ne bi delali vladi neprilic pri uveljavljanju ustave. Za tem je govoril dr. Dominik Mazzi (Jugoslovanski klub), ki je predlagal v imenu svojega kluba, naj se naša država imenuje Jugoslavija, kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Nato je govoril zemljeradnik Ivan Lovričević, ki je v imenu svojega kluba predlagal, naj se naša država imenuje Jugoslovanska država Srbov, Hrvatov in Slovencev, za kar govori eden najvažnejših činiteljev — ujedinenje. V tem pogledu ne sme odločevati svojevoljno posameznikov, temveč interes celote. Vsi so za edinstvo, tudi Radić, toda v praksi izgleda to drugače. Avtonomija in federalizem na eni strani ter SHS na drugi ne pomenja edinstva. Razlogi, ki se navajajo proti jugoslovanskemu imenu, niso točni in iskreni. Dokazuje, da Avstrija ni ustvarila jugoslovenstva, ker je pod njo pomenjalo jugoslovenstvo srbofilstvo. Pod imenom jugoslovenstva je pozdravljati kot dijak na dunajskem kolodvoru leta 1903. kralja Petra. Tega gotovo ni vzpirla Avstrija. Navaja nato atentatorja Čubrilovića, ki je rekel, da pomenja jugoslovenstvo toliko, kot biti v avstrijski temnici. Priznava, da so tudi med Hrvati ekstremisti in zlorabljajo jugoslovansko ime, proti čemu tudi protestira. V vsej Dalmaciji vlada iskreno jugoslovenstvo. Jugoslovenstvo nam je tudi potrebno radi bratov, ki so ostali v tujem roblstvu. Potrebno nam je tudi radi Bunjevcev in muslimanov, za katere je to ime najtočnejše. Nato sta govorila še musliman Seljanović in član Jugoslovanskega kluba dr. V. Deželić, ki sta se izjavila za ime Jugoslavija. — Seja se je končala ob 19.15 ter se bo nadaljevala jutri popoldne ob 16.

Najnovejša poročila.

Jugoslovija dobi mandat za zasedbo Koroške!

— Dunaj, 18. maja. Kako poročajo iz Pariza, je vrhovni svet sklenil dati naši državi za slučaj, da se bo nadaljevalo gibanje za priklonitev Avstrije Nemčiji, mandat, da zasede Koroško. Državni kancelar dr. Mayer je bil pred svojim odhodom v Salzburg obveščen o tem sklepu in je skušal vplivati na posamezne pokrajinske vlade, da v interesu koroških sorojakov prenehajo s tem gibanjem.

Volitve v Italijo.

SLUŽBENE ŠTEVILKE VOLITVEGA IZIDA V TRSTU.

— Trst, 17. maja. Službene številke: italijanski nar. blok 15.119, republikanci 4473, socialisti unitarci 4154, komunisti 6667, Jugoslovenci 2930. Razveljavljenih in razcepilnih 724 glasov. Izvoljeni so trije fašisti: advokat dr. Giunta, voditelj tržaških fašistov, Banelli in Suvich. Četrty je znani komunist Bombacci.

ŠTIRJE NEMŠKI POSLANCI IZ BOLCANA.

— Rim, 17. maja. Po poročilih iz Tridentske Benečije so izvoljeni v bolcanskem volilnem okrožju 4 nemški kandidati.

DELIRIJ V TRSTU.

— Trst, 17. maja. Kako bodo skončale volitve v Trstu vpriči tolovajskega divjanja proti Slovence, smo lahko vedeli že vnaprej. Zmaga, pridobljena z nasilstvi, pa je pri Italijanih »vittoria magnifica«, katero so hoteli prav slovesno proslaviti. Ko se je razglasil izid za blok 16.528 glasov in Giunta nosilec liste, se je polastil delirij italijanske množice, katero so držali fašisti za tako ves teden v veliki napetosti. Giunta, Banelli, Suvich, fašisti izvoljeni. Da je izvoljen tudi komunist Bombacci, je množica vzela na znanje molče. Nato se je razvil velik sprevod z godbami. Trgovine zaprte, zastave izvešene. Izvoljeni fašisti so se peljali v avto-

mobilu. Na trgu Unita je govoril Giunta. V sprevedu je vladalo pravo italijansko vrvenje, kričanje in neizogibno zabavljanje. Eja, eja, alalal!

NOVO INDUSTRIJSKO PODJETJE V LJUBLJANI.

— Dunaj, 18. maja. Iz Praga poročajo, da je ljubljanski veletrgovec Vokač sklenil z različnimi češkimi in industrijskimi podjetji pogodbo, glasom katere se bo ustanovilo v Ljubljani veliko manufakturno podjetje. Finansirala bo to podjetje baje deloma Slovenska banka.

NEMČIJA PLAČA.

— d Berlin, 17. maja. V točki 5. ultimata se je nemška vlada obvezala, da bo v 26 dneh eno milijardo zlatih mark plačala ali v zlatu ali v devizah ali v nemških državnih kaznicah s trimesečnim rokom. Izvršujoč to obveznost je nemška vlada ponudila reparacijski komisiji najprvo takojšnje izplačanje 150 milijonov zlatih mark, malone vse v inozemskih devizah. Kakor hitro bo reparacijska komisija imenovala sprejemno mesto, se nakaže 150 milijonov zlatih mark. Pred potekom 25 dnevnega roka, torej konec maja prejme reparacijska komisija nadaljnje izplačilo v denarju, ostanek pa v nemških zakladnih kaznicah. Kakor doznava Wolfv urad, je ukrenjeno, da se bodo te nakaznice nakazale gotovo v tem roku.

POLOŽAJ V ZGORNJI ŠLEZIJI.

— d Opole, 17. maja. Poljski izvrševalni odbor, kateremu načeljuje Korfanty, je medzavezniški komisiji v Opolah poslal tole brzojavko: Gorenja Šlezija je bila 12 dni v vstaji. Poljsko prebivalstvo ni nikdar hotelo triumfirati s pomočjo nasilstva in tvegalo je svoje življenje za sveto pravico. Odbor priznava, da so se spričo strasti med vstajo prekoračile meje preudarnosti. Naše navdušene čete so pripravljene, po makniti se nazaj, zadosti daleč, da

bi prenehale takoj sovražnosti z Nemčijo, to pa samo tedaj, ako bodo ozemlje, ki ga izpraznimo, zasedle zavezniške čete, ne pa nemške. Nemcem ne bomo prepustili nobene pediti ozemlja, pač pa medzavezniški komisiji. Zategadelj prosimo, da vso cono zasedejo zavezniške čete, tako da poljsko prebivalstvo ne bo trpelo po maščevalnih odredbah.

KORFANTY POZIVA NA UMIK.

— Breslau, 18. maja. Korfanty je izdal na svoje čete proglas, v katerem jih poziva na umik.

STAVKA RUDARJEV NA STAJERSKEM IN NIZJE AVSTRIJSKEM.

— Gradec, 18. maja. Stavka rudarjev se nadaljuje. Centralni odbor stavkajočih je sklenil, da bo oostiril stavko, če vlada ne ukrene v najkrajšem času vsega, kar je potrebno, da se izpolnijo zahteve delavcev. Poostritev bi obstojala v tem, da bi pričelo stavkati tudi osobje, ki je sedaj še zaposleno pri varnostnih napravah rudnikov.

BORZE.

— d Zagreb, 17. maja. Devize: Berlin 227—228, Italija 715—717, London 490—503, Newyork 121.50—122, Pariz 1095—1110, Praga 194.25—194.50, Švica 2325—2375, Dunaj 23.05—23.15. Valute: Dolarji 121—121.50, avstrijske krome 22—0, carski rubli 50—60, francoski franki 0—1115, napoleondori 450 do 460, nemške marke 225—230, rom. lei 226—230, italijanske lire 675—690, češkoslovaške krome 192—0.

— d Curih, 17. maja. Devize: Berol 11.90, Holandija 201.50, Novi Jork 557, London 22.30, Pariz 46.95, Milan 30.80, Bruselj 46.95, Kodani 100.25, Stockholm 131, Kristijanija 89.50, Madrid 71.50, Buenos Aires 172.50, Praga 8.10, Varšava 0.70, Zagreb 4.125, Budimpešta 2.65, Bukarešta 10, Dunaj 1.35, avstrijske krome 1.08.

— d Praga, 17. maja. Devize: Amsterdam 2498.50, Berol 116.75, Curih 1248.50, Milan 381, Pariz 589.50, London 277, Novi Jork 68, Beograd 208, Bukarešta 121.75, Sofija 84.75, Dunaj 11.60, Varšava 7.62, Zagreb 51, Budimpešta 32, Valute: nemške marke 116.75, švicarski franki 1148.50, italijanske lire 372, francoski franki 590.50, angleški funti 275, dolarji 66.50, dinarji 197.50, lei 121.62, levji 8125, avstrijske krome

NARODNA OBRANA.

— Podružnica Jugoslovanske Matice v Zagorju ob Savi priredi v nedeljo dne 22. maja ob 3. popoldne na zunanjih prostorih »Sokolskega doma« veliko javno tombolo. Sodelujejo z različnimi točkami krajevna narodna društva. Kdor ljubi pestro in različno zabavo kot tudi resnega užitka, naj ne zamudi te izredne prireditve. Za posetnike iz sosednjih krajev izborna zveza s popoldanskimi in večernimi vlaki. Na zamudimo te učinkovite prireditve. Odbor.

Darila.

Upravištvu našega lista so poslali:
G. Anton Novak in gđna. Anica Vrbove, darovala ob priliki svoje poroke:
Za Jugoslov. Matico 200 K;
Za Društvo Sokol I. v Ljubljani 400 kron.
Za Društvo Sokol v Stepanji vasi 400 kron.
Rodbina g. Ivan Ogorelec mesto cvetja na krsto g. Tonca Golob 200 K za oslepele vojake.
Srčna hvala!

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Sprejme se prodajalka
v papirno trgovino
iv. Bonač, Ljubljana.

Proda se hiša-gostilna s shladilnikom
in hlevom. Polave se Kolodvorska
ulica 7. 3411

Inteligentna gospodična
se išče k trem otrokom za popoldna.
Naslov v uprav. Slov. Naroda. 3444

Mizar

zmožen samostojno voditi večje
podjetje se sprejme v kompanijo pod
zelo ugodnimi pogoji. Kje, pove uprav.
Slov. Naroda. 3443

Najboljše za zobe

komaj zadostuje, da jih ohranimo trajno zdrave.

ELIDA zobna krema

je bila sijajno priznana ob najznamenitejših zobozdravnikov. Zaradi izvrstnih svojstev, dalje tudi radi znanstveno preizkušene, brezhibne sestave postala je ELIDA zobna krema to, kar je

najboljše za zobe!



Vplačana delniška glavica
K 30.000.000.—

SLOVENSKA BANKA

Telefon št. 567
Čekovni račun 12205

Ljubljana, Krekov trg št. 10, nasproti „Mestnemu domu“.
Obrestuje najugodnejše vloge na knjižice in v tekočem računu. — Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Damsko kolo,

v zelo dobrem stanju se po ugodni ceni proda. Napredaj je tudi nekaj delnic cement. tov. v Splitu. Poizve se v gostilni Rožak, Ljubljana, Krekov trg. 3435

Pohištvo,

spalna soba, kuhinja, lepa pisalna miza, vse v dobrem stanju cenó napredaj. Prešernova ul. 50, II. nadstropje levo. 3434

Postelja iz medenine

se takoj kupi. Ponudbe pod „Medenina 3451“ na upravo Slov. Naroda. 3454

Sezonska razprodaja ženskih slami-kov nakitnih od 150 kron, cvetlice, kov obkajne (gesteki) pri modistki Ivani Schiller, Kongresni trg 6.

Auto luksuzni 30 HP

napredaj. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 3457

Dobro ohranjena kuhinjska omara se proda.

Naslov pri uprav. Slov. Naroda.

Misa z gostilno in koncesijo

v sredini mesta takoj napredaj. Po dogovoru stanovanje prosto! Ponudbe pod „Ugodno 3432“ na upravnistvo Slov. Naroda. 3432

Moško kolo,

dobro ohranjeno, se proda. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3430

Kot sostanovanka išče

šivilja za časa kurza stanovanje za takoj s hrano ali brez hrane. Dobra plača. Ponudbe pod „Šivilja 3429“ na upravo Slov. Naroda. 3429

Moško kolo

lahko, „Dürkopp“, v dobrem stanju se proda za 1.200 kron. Dunajska c. 6, I. nadstr., Nanut. 3427

Zastorji iz cvilha

z jelkenimi peresi za trgovske predložbe ter razni portalni deli se prodajo pri J. Rojo, Selo 45. 3428

Iščem trgovino v najem

ali jo kupim. Biti mora na prometnem kraju v mestu ali na deželi. Event. grem tudi kot družabnica ali voditeljica. Ponudbe pod „Trgovka 3441“ na upravo Slov. Naroda. 3441

Speditijska firma

Ludovik Ševar,

vd. na Rakeku izvršuje točno in najhitreje vse v to stroko spadajoče posle, tudi ocarinjenje. 2535

Iščem zastopstva

spodobnih izvoznitvarjev deželnih izdelkov in mlinov. Nudim velik odjem. F. Meiditsch, Forst. u. Landsp. duktien-handlung, Graz, Harrachg. 34.

Trstje za strope izdeluje in prodaja

na debelo in drobno m² po K 4-20 pri večjih naročilih znaten popust. Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13, Trnovo. 26

Po ceni in velika zaloga novih dvokoles

različne pnevmatike tudi za otroške vozičke, šivalni stroji, in vsakovrstni deli pri Batjelu, Ljubljana, Stari trg 28. Srečujemo se dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji i.t.d. v popravilo. Mehanična delavnica Karlovska c. 4.

AVTO:

2 osebna avtomobila se prodasta po ugodni ceni. Copova ul. 10 na dvorišču v garaži med 10 — 12 in 5 — 6 popoldne. 3403



Tužnim srcem sporočamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, da se je naša ljubljena, nepozabna hčerka, sestra

Marica

preselila včeraj v nežni dobi 3 let med nebeske knjižice. Pogreb se bo vršil danes, 18. maja ob 4. uri popoldan iz hiše žalosti, Hradečkova vas 48.

Žaluječi:

Ivanka in Josip Vidmar, starši; — Ivanka in Vida, sestri.

Na dobro hrano se sprejme več gospodov. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 3351

Pozor, trgovci s klobuki!

Vsakovrstne klobuke od 160 K naprej imam v veliki zalogi; tudi lepe velourne klobuke. Franjo Čerar, tovarnar v Stobu, pošta Domžale. Tovarna je oddaljena 7 minut od postaje Domžale. Cene primerno nizke, postrežba točna



G. F. Jurasek
uglaševal glasovirjev
v Ljubljani
Wolfova 12.

Izvršujem uglaševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev specialno strokovno, točno in ceno.

Družabnik ali družabnica

za trgovino z mešanim blagom se išče s kapitalom 80—100.000 kron ali se pa odda trgovina z inventarjem v najem. V tem slučaju se proda popolnoma nova trgovska oprema. Trgovina je na zelo prometnem kraju na Stajerskem. Ponudbe pod „Dobra bodočnost 3440“ na upravo Slov. Naroda. 3440

Proda se takoj enonadstropna

hiša

na Gorenjskem v bližini Bleda, zelo pripravna za letovišče, 7 sob z vsemi pritlikinami, zidan hlev, svinjaki, itd. Eventualno se lahko dokupi gozd, sadonosnik, nekaj njiv in travnikov, vse s takojšnjo uporabo. Naslov v uprav. Slov. Naroda. 3423

Išče se praktični

poslovodja

za manjšo tovarno usnja, v tej stroki izurjen. Stanovanje in vrt takoj na razpolago, plača po dogovoru. Pojasnila daje tvrdka

J. Fischer,
kožarska, Karlovac.

Dve gospodični

iz boljših krogov želeli vsled pomanjkanja znanja v zasedenem ozemlju stopiti v korespondenco s sobrat. Dopisi pod „Nada in Danica“ na anonimno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3. 3431

Ženitna ponudba!

Soliden mladenič, podjeten, 33 let star pošten zidar, v kratkem že možster, se želi v svrhu ženitve seznaniti s pošteno simpatično mlado gospodično ali vdovo podjetnega, mirnega poštenega srca. Dopisi po možnosti s sliko na naslov: Posterstante 34 „Slovenec“ Zagreb. 3442

Josip Pogačnik

p. računski oficijal

Jožica Kavčič

poročena

Ljubljana, majnika 1921.

Edvard Hofmann

poštni nadoficijal

Stefanija Hofmann roj. Seitz

poštna adjunktinja

poročena.

Janko Moser

Lizeta Bašin

poročena

St. Vid pri Vipavi

Gorica

Ljubljana, v maju 1921.

Na drobno.

Prva kranjska vrvarna

Na debelo.

Ivan N. Adamič, Ljubljana, Sv. Petra c. 31.

Priporoča vrvarske izdelke iz prave dolge konoplje, kakor stranje, oglavja, vrvi za perilo, vrvi in mreže za seno, vrvi za transmisije (Müllergurten), mrežnice (Hängematten) ribje mreže (Fischnetze), vrvi za okna (Rollschüre), tržne torbice i. t. d.

Lastni izdelki.

Telefon 441.

Solidna pastrežba.

Savez Drvodjelarskih Poslodavaca u Sarajevu, Aleksandrova ulica br. 51 traži 40 prvovrstnih samostalnih stolarskih (mizarjskih) pomočnika.

Reflektanti neka izvole što prije ponude sa svjedočbama na gornji Savez poslati. 3413

3000 moških klobukov

najfinijih iz zajčje dlake „Marca Vittoria“ napredaj samo na debelo pri Michele Gerin, Trst (Trieste) Via dela Fonderia 3, zastopnik tvornice klobukov Canova & Co — Biella (Italija). Velika zaloga. Nizke konkurenčne cene.

Naznanilo.

Lovei, pozor!

Podpisani naznanjam, da sem otvoril v Dravski ulici št. 10 (pod veliko kavarno) v Mariboru svojo trgovino in priporočam pred bližajočo se lovsko sezono predvsem svojo veliko zalogo lovškega streliva prvovrstnega izdelka svetovno znane tovarne „Wöllersdorf“, nadalje lovske puške, avtomatične pištole „Steyr“ in „Bulldog“ samokrese po najnižjih dnevnih cenah.

Kot bivši strok. učitelj na kr. puškarski strokovni šoli v Borovljah na Koroškem jamčim za strokovno najtočnejšo in popolnoma zadovoljivo izvršitev vsakega tudi najmanjšega naročila.

Z velespoštovanjem

JANKO RAVNIK, konc. puškar, Maribor, Dravska ulica št. 10.

Amoniak tekući i bez primjese

u mjedenim bocama neto 20 kg za ELADIONE, — PIVOVAR, — TVORNICE LEDA i. t. d. odmah dobavivo. — Tražite specialne ponude

„ORIENT“ Chemische Industrie und Handels A. G.

Wien I., Fleischmarkt 1.

Brzjavaj „Orindus Wien“.

Stečaj.

Novosadska produktna Berza v Novemgradu razpisuje tečaj na mesto sekretara pod pogojem da mora imeti pravniško usposobljenje in mora obvladati v govoru in pisavi srbski, nemški a po možnosti tudi madžarski jezik. Voditi bo moral vse seje in skupščinske posle in se brigati za redno in brzo odpravljanje vseh kancelijskih poslov. Prosilci naj najkasneje do 25. maja t. l. predložijo prošnje z označbo plače na Izvršni odbor Produktivne Berze v Novem gradu. Prvenstvo imajo prosilci s sodno prakso v trgovskih stvareh.

Proširjeni izvršni odbor Novosadske Produktivne Berze u Novemgradu.

Modni salon

Stuchly - Maške

Ljubljana

Zidovska ulica šte. 3.
Dvorski trg šte. 1.

Priporoča

največjo izbero

spomladanskih klobukov čepic in slamičkov.

Popravila se točno izvršujejo.

Žalni klobuki v zalogi.

KRISTALUM d. d., Zagreb,

veleprodaja stakla i porculana

Boškovičeva ul. br. 26.

Tel. br. 6-70.

preporuča svoje bogato skladište staklene i porculanske robe. Raspoložu u svako doba sa proizvodnjama iz prvovrstnih čeških tvornica kao i što i sa svim vrstama stakla za urezivanje te gradjevine svrhe. — Preuzima narudžbe za takozvane „KOMBINIRANE VAGONE“ sa skladišta i izravno iz tvornica uz dnevne tvorničke cijene. — Izvolite zatražiti cijenike!

Iščem naslednika

po mogućnosti oženjen par v dobro idočo pečarno s kavčijo 70.000 na 3—10 let. Naslov pove upr. Slov. Nar. 3401

Sprejemem takoj koncipijenta pod zele pogodni. Dr. Jane, odvjetnik v Murski Soboti. 3407

uglašuje in popravlja klavirje solidno in točno ter gre tudi na deželo. Ljubljana, Tržaška 45.

Feliks Pouše, Tržaška 45.

ženska pisar- sprejme se niška moč, zmožna knjigovodstva. Ponudbe z navedbo dosedajšnjih služb pod „Knjigovodstvo“ na upravnistvo Slov. Nar./3394

Ugodna prilika za nakup suhe in sveže slanine

Dobi se pri Franc Lantierju, Sv. Petra c. 83, ali na stojnici v Solčnem drevoredu. — Razpošilja se od 10 kg naprej.

Iščem

izdelovalce zobotrebcev

Ponudbe z vzorci na naslov PRKOP KROUPA, Praha, Král. Vinohrady, Jungmannova št. 31, Československá. 2977

la Portlandcement

na drobno in debelo, cem. cev, plošče za tlak stopnice iz umetnega kamena in dr. cem. izd. dobavlja najceneje Betonska tovarnica J. Cihlar Ljubljana.

Izvrševanje hišnih kanalizacij. 2574

Priporoča se prvovrstni

atelije

za črkostikarstvo

Filip Pristou

Ljubljana, „Hotel Malič“, 2930

Proda se skoro nova polkrita elegantna

kočija

lahka, ravno pred vojno izdelana, obnem kosilni stroj ameriške tipe, rabljen samo dvakrat, zraven še novo pakirani dve klinji, tudi za žetev. Proda se tudi landauer v dobrem stanju. Vse se polzve v gostilni Pintar, Novo mesto. 3388

Nogavice

z znamko „ključ“ in brez nje pri Tvornici čarapa, Sarajevo Samo na veliko! Cenik zastoj. Par nogavic znamke „ključ“ traja kakor 4 pare drugih.

Pozor! Pozor!

Drože, kvas

(germ)

najboljše kakovosti, jamčeno čiste žitne, razpošilja po K 46.—franko vsaka poštna postaja. M. Zalokar in sin, Ljubljana. 3284

Moderna vila

v 1 nadstropje, 10 sob, kuhinja, klet, elektr. razsvetljava, lepa lega v znamenitem alpskem letovišču Bohinjska Bistrica, 3 minute od kolodvora se proda po zelo ugodni ceni. Ponudbe pod „Letovišče“ na Anončni zavod Drago Beseljak & drug, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje šte. 5. 3365

VABILO

na

občni zbor

Trgovske zadruga r. z. z o. z. v Ljubljani

ki se vrši

v petek, dne 27. maja 1921 ob 10. uri dopoldne v veliki doorani „Mestnega doma“ v Ljubljani.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo o računskem zaključku.
3. Poročilo preglednikov.
4. Razdelitev prebitka.
5. Volitev likvidacijskega odbora.
6. Slučajnosti.

Prosimo Vas, da se tega zadnjega občnega zbora Trgovske zadruga zanesljivo udeležite.

Načelstvo.